

NR. 1+2 1988

DET OFFICIELLE AMSTRAD BLAD

LØSSALG KR. 33,95

AMSTRAD BRUGER BLADET

OGSÅ FOR CPM BRUGERE

UDGIVER : Forlaget ABC
v/Ansvarshavende redaktør
Poul Caly

Programredaktør: T. Petersen
IO redaktion: Erik Breusch/P.C.
Spilredaktion: Erik Breusch
Maskinkode/basic:
Peter Andreassen
Redaktionelle medarbejdere :
Jakob Paikin, Morten Christensen
Leif Rump, Søren og Jesper,
Frans Warburg, Torben Bolhøj,
Bjarne Isager, Preben Hansen

Grafisk tilrettelæggelse og lay-
out. Ventura puplisher
Tryk og Repro :
Thyborøn Bogtrykkeri

Distribution Danmark:
Dansk Central Agentur
Avispostkontoret
Norge: Narvesen
Sverige: A.C.M. AB

Hotline: 07 83 23 55
tirsdag og torsdag kl.16-18
Telefax hele døgnet 07 83 24 55
Annonce ekspedition:
07 83 23 55
Administration/medlemsservice:
Indmeldesekupon findes bag i
bladet.
Klubbens adresse:
Amstrad Bruger Club
Vesterhavsgade 155
7680 Thyborøn
07 83 23 55 mandag til fredag
10-17 + lørdag 10-12

ABC Bruger Grupper :

ABC Trekanten
Korskærvej 166 st
7000 Fredericia
05 92 72 25
mandag fra 19-20
ABC Storstrøms Amt
Preben Hansen, Sandby
03 93 12 35
for information

INDHOLD

Leder	side 3
Bedre printkvalitet på Amstrad DPC 2000 ...	side 5
Micro design	side 6
24 nåle »the Amstrad way«	side 7
MC-skolen	side 8
MC-tips og tricks	side 13
Start-op tips for Joyce brugere	side 14
Finans/bogholderi program	side 18
Nye Amstrad bruger-grupper	side 20
ABC - BBS meddelelser	side 21
IO-porten	side 23
BIT's og BITE's kassen	side 26
ABC indmeldelses kupon	side 27
Tilbud i tilbehør	side 28
ABC's program tilbud	side 30

Endelig

Med udgivelsen af dette, det første nummer af Amstrads officielle brugerblad, Der på grund af forskellige vanskeligheder blev et dobbelt nummer, skulle vejen nu være åben for at kunne levere en regelmæssig information og support til de mange Amstrad brugere der har været holdt hen så længe.

Vi har ikke formået at udkomme så hurtigt, som vi havde håbet. Dette skyldes dels forsinkelser fra det gamle Amstradblad, dels nogle opstartsvanskeligheder omkring den tekniske fremstilling og indretning af egne lokaler.

Alle disse problemer er nu et overstået stadie og vi vil fremover bestræbe os på at udkomme een gang om måneden (Ca. d. 15) og til tiden !- hver gang.

Det første vi vil gøre, er at stille spørgsmålet til vore læsere : "Skal bladet se således ud?" - det er nemlig noget læserne bestemmer. Kun ved en aktiv tovejskommunikation, kan vi her på redaktionen lave det blad, som brugerne ønsker. Vi er derfor både åbne og taknemmelige for positiv kritik. Dette gælder både med hensyntagen til Layout og Indhold.

Vores database er nu åben for alle medlemmer, hvilket åbner mulighed for at deltage i alle de aktiviteter, der foregår på denne. Disse aktiviteter omfatter B.l.a. konferencer, udveksling af tips og ideer samt mulighed for at "Downlade" fra vores 35Mb store programdatalager.

Medlemskab af ABC omfatter som det fremgår af ovenstående, både blad, database og medlemservice samt de klubtilbud, der vil blive annonceret i bladet og på basen.

Klubbens salg af hard- og software omfatter alle Amstrad's produkter samt en lang række af programmer, printere, modems, interfaces og meget meget mere.

For at kunne yde brugerne den bedste service, vil vore telefoner være åbne alle hverdage
Man-Fre Kl. 10.00 - 16.00 på
Telefon (07) 83 23 55.
Telefax (07) 83 24 55.

Vores "Hotline" vil være åben
Tirs- & Tors-dag Kl. 18.00-20.00
på Tlf (07) 83 25 55. Vores "Hotline" vedrørende spil er tilgængelig Tirsdag Kl. 18.00 - 20.00.
på Tlf (02) 35 47 17 (ABC - Roskilde).

Generelle spørgsmål og besvarelsen på disse, vil blive bragt på læsernes sider i bladet- Her vil alle indlæg og artikler være velkomne og blive forsøgt bragt i det førstkomne nummer, hvis pladsen tillader dette ellers vil det blive bragt i efterfølgende nummer.

Ved offentliggørelse af indsendte programmer overgår alle rettigheder til ABC, dog vil programmøren blive honoreret med 10% af det eventuelle provenue, såfremt programmet er egnet som medlemstilbud. (Disketteservice). Indsendte programmer returneres kun, hvis der medsendes adresseret og frankeret svarkuvert.

Vi vil i Amstad Bruger Bladet bringe stof om alle Amstrad's computere.

Amstrad Bruger Club vil være lagerførende i programmer og tilbehør til både CPC, PCW og PC'ere. Dette gælder selvfølgelig også den nye bærbare (PPC)

Da der har verseret en del rygter omkring CPC 464/6128 og "JOYCE" computerne M.h.t. at de skulle være taget ud af markedet, kan vi her oplyse at man ved henvendelse til ABC kan blive supporteret og udstyret med både computere og programmer til samme.

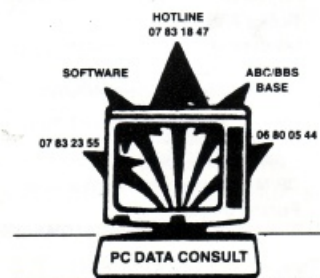
En AMSTRAD dør ikke - den bliver slidt op, men det tager lang lang tid !

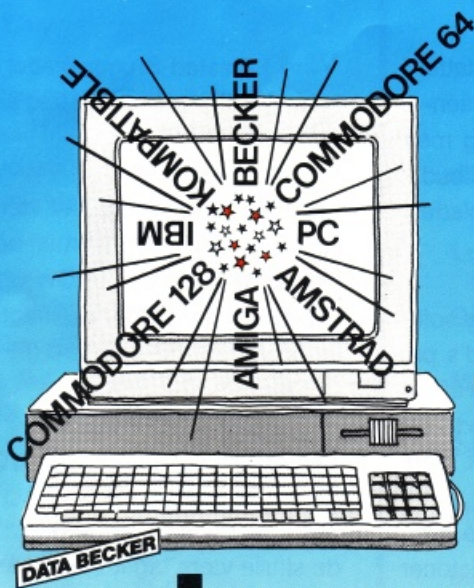
Med ønsket om et godt samarbejde, håber vi på redaktionen at brugerne vil modtage det ny blad i en positiv ånd.

Med Venlig Hilsen

Poul Caly

ansvh. redaktør

PC/MS Dos incl. version 3,3

Den eneste computerbog på dansk, som både er morsom og spændende læsning. Fortrinlig lærebog, fremragende håndbog med spiral-ryg 248,-

det bedste fra udlandet har vi oversat til dansk

Commodore 128

Førstebogen	
En letfattelig indføring i C128	169,-
Tips & Tricks	
En guldgrube af format	248,-
Intern	
Simpelthen BIBELEN	298,-
Peeks & Pokes	
Få styr på de to kommandoer	199,-
Hardware-udvidelse	
Byg selv dit tilbehør	269,-
CP/M øvelsesbog	
Sådan fungerer CP/M 2.2 & 3.0	248,-
Maskinsprog	
Lynhurtige programmer med maskinsprog	199,-
Store floppybog	
BIT-NUSSERENS DRØM	298,-

Commodore 64

Store floppybog	
Alt om 1541/70/71 med komplet kommenteret ROM-listning	298,-
Hardware-udvidelse	
Byg selv dit tilbehør	269,-
CP/M Øvelse	
CP/M systemet og alle kommandoer ..	248,-
Maskinsprog	
Lynhurtige programmer i maskinsprog	199,-

Amstrad 464/664 & 6128

Peeks & Pokes	
Uundværlig for programmører	169,-
Tips & Tricks	
Guldgrube for brugere af Amstrad ..	199,-
Intern	
Simpelthen bibelen	199,-
CP/M øvelsesbog	
CP/M systemet & alle kommandoer ..	194,-
Første-bogen	
En letfattelig indføring i Amstrad 664 & 6128 ..	99,-

Atari ST

Tips & Tricks	
Masser af rutiner til din Atari ST ...	269,-

Amiga 500 - 1000 - 2000

Tips & Tricks	
En samling af høj karat i vejledninger af fremskreden programmering af »Pokes« og andre nyttige rutiner	248,-
Maskinsprog	
Du vil opdage, at maskinkodeprogrammering på Amiga er legende let	248,-
C for begyndere (med flere)	
Det lynhurtige programmeringssprog C er som skabt til hurtige maskiner - Amiga	248,-

PC'ere IBM & kompatible

PC begynderbog for viderekomne	
DOS-grundkommandoer, bat-filer, edlin-editor, diskette & harddisk, installation m.v.	248,-
PC Maskinsprog	
Assemblerprogrammering, Debug, anvendelse af BIOS & DOS rutiner, adresserings-teknik og meget mere ..	248,-
C for begyndere (med flere)	
Sådan lærer du det nye superhurtige programmeringssprog, hvor nøgleordene er hastighed, programmeringsteknik, biblioteker m.v.	248,-
PC floppy & harddisk	
Alt om organisation, reorganisering, sikkerhedskopier m.v. Mange eksempler, inkl. diskette	348,-
Katalog	6,50

BECKERbase PC

Nu er det slut med de dyre løsninger på specialprogrammer, hvor man alligevel er låst fast på »standardrutiner«. BECKERbase PC kan arbejde med sammenhørende filer (relationsdatabase), d.v.s. at f.eks. 3 databaser som: kunde, produkt og faktura er opstillet i et hierarki: Hvorefter der kan søges:

Hvem har købt hvilke produkter? Hvilke fakturaer indeholder hvilket produkt? o.s.v.
Sådanne familiære forbindelser findes kun i databaser, hvor du frit kan definere en netværksstruktur.
Fra BECKERbase PC's hovedmenu kan du som programmør skabe ydedygtige brugerprogrammer og applikationer. Den kommende »bruger« vil ikke se BECKERbase PC, men kun de menuer og skærmbilleder, som er skabt af programmøren.
IMPORT & EXPORT fra andre programmer gør BECKERbase til et virkeligt smidigt program, der kan bruges til stort set alle applikationer. Simplethen markedets bedste til prisen .... Kun 498,-

Familieprogram PC
(alle IBM kompatible)
samt C 64 & C 128 .....

NORDIC COMPUTER SOFTWARE
SMEDEGADE 7 · DK 6950 RINGKØBING

Kundeservice:
TEL 0732 02 02 kl 900-1000

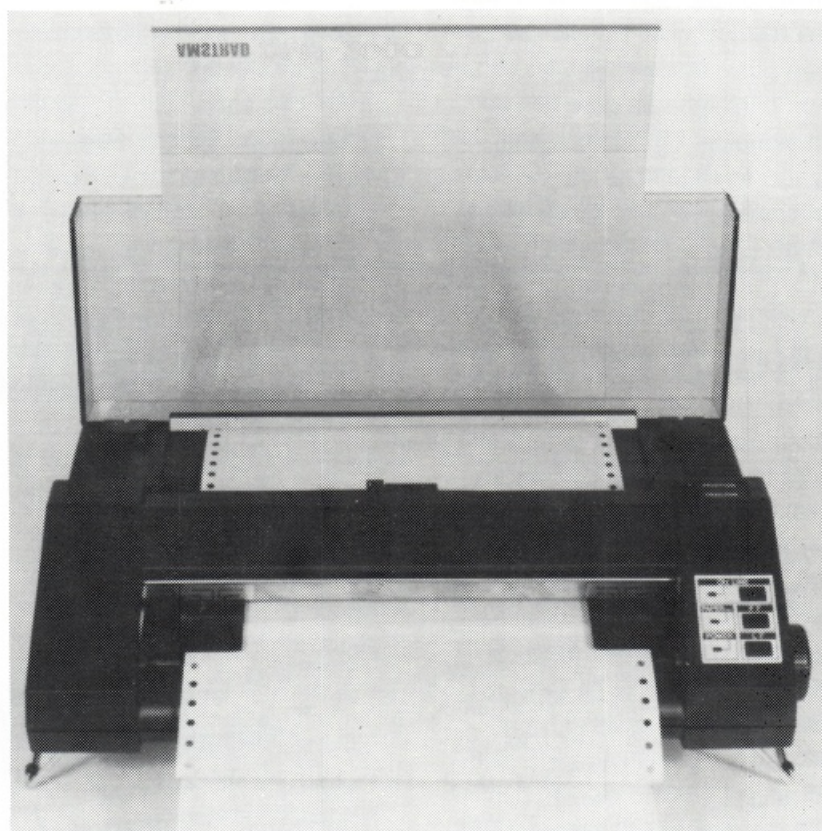
Bedre printkvalitet på Amstrad DPC 2000

Lige siden Amstrads revolutionerende printer DMP2000 kom frem, har kritiske røster bedømt den som en printer med en fremragende printkvalitet og med fantastiske faciliteter bortset fra en enkelt ting: Dens evne til at skrive NLQ, som burde være næsten som skrivemaskinekvalitet. Denne kritik har ikke berørt Amstrads salgs- og marketingsafdeling, for i hele produktets salgsperiode blev der ikke gjort noget ved sagen. Her hvor salget er ved at ebbe ud, har den stadig de samme mangler. Problemet ligger 2 steder:

1. Når man arbejder med en 9 pins printer, er der grænse for, hvor lang en "stamme" man kan lave på h og k og samtidig på en fornuftig "stamme" på p og q. Amstrad valgte derfor at lave "foden på b, d, h og k mindre, for at få indtrykket af velproportionerede tegn. Det bevirkede imidlertid, at skriften blev rodet, når man så hen over linien. Tegnene fik forskellig højde.

2. Når et engelsk firma producerer et tegnsæt, sker det ofte uden at tage tilstrækkelig hensyn til de nationale tegnsæt. Dette skete på denne printer i høj grad, når det gælder det danske NLQ tegnsæt. Det danske æ blev for højt, mens ø og Ø fik en aparte form.

For at få en bedre NLQ kvalitet kan man så blot købe en printer, hvis kvalitet man bedre kan lide, eller man kan ændre tegnsættet, så det ikke tærer ens æstetiske sans.

Printerens processor, som fuldstændig styrer udskrivning og papirtransport, har en lille ROM indbygget. Den indeholder de forskellige standardtegn, men da disse er rimelig gode, vil vi ikke se på dem. Vore muligheder for at ændre dem er stærkt begrænsede, da producenten har defineret dem som en integreret del af processoreren.

ROMMEN i DMP2000 indeholder, ud over programmet til printeren og standard tegnsættene, tegnsættet til NLQ. Når printeren skal skrive NLQ, sker det i 2 omgange. Først skrives halvdelen af punkterne, derefter flyttes papiret 1/2 pixel, og til slut skrives den anden halvdel af punkterne, så matrixen næsten helt forsvinder og tegnene står klart og tydeligt.

Arealerne i ROMMEN, der bruges i NLQ, ligger fra &3400 og &3A00 for hhv. 1. og 2. gennemløb. De definitioner af tegnsættet, der ligger her, følger fuldstændig printerens instruktionsbog, som beskriver "download characters". Man kan så, hvis man er i besiddelse af en ROM-brænder med programmel, gå i gang med at ændre disse arealer i ROMMEN, og derved få nøjagtig det tegnsæt, man ønsker. Hvert tegn fylder 12 bytes i hver halvdel med tegn-attribut som det første, og de næste 11 angiver pixels i tegnet. De første 32 tegn er de nationale tegn i spredt orden. Først derefter kommer tegnene &20 = mellemrum til &7F. Definitionen for mellemrum kendes lettest på, at den består af 11 bytes med huller.

Dette var de store linier i opbygningen af en printer ROM med NLQ. Vil man i gang med at ændre den, skal man først have en kopi af ROMMEN i brænderens hukommelse. Derefter kan man prøve at skrive tegnene, som printeren ville gøre det, ud fra indholdet i ROMMEN. Man kan så forsøge at ændre den efter ens ønsker og til slut brænde en ny.

Med en omhu kan man faktisk få en printer, der kan måle sig med nyere typer, hvad angår NLQ skrift. Jeg kunne ikke drømme om at udskrive min DMP2000, efter at jeg har foretaget denne ændring.

Held og lykke til de modige

P.S. Køb en ny 16k EPROM til at forsøge med, så har du stadig en printer, der fungerer, hvis det kikser

EjvindNørgaard

Micro design

Micro Design (MD) er et fortræffeligt tegneprogram, udviklet af Siren Software. I manualen står der at programmet kan bruges til CPC 464 (med disc og 64K exp.), CPC 664 (med 64K exp.) og CPC 6128. Desværre virker diskette-rutinen ikke på CPC 464 (ikke på denne version i hvert fald). Jeg har desværre ikke haft adgang til en CPC 664, så den kan jeg ikke udtale mig om. Men i næste nummer vil jeg fortælle om det virker.

Programmet er lavet sådan at man kan tegne på et papir større end skærmen, og når man har loadet MD kan man vælge: et A4 ark på den 'normale' led, et A4 ark der ligger ned, eller en 'strimmel'. Hvis man derefter går over på "Design siden" kan man begynde at tegne.

Der er en række forskellige funktioner ude i siden, fx en oval, en trekant og flood (fill). Derudover er der blok funktionen, hvormed man kan flytte rundt, slette, kopiere eller gemme dele af tegningen.

Forneden er der 3 sæt af 22 forskellige ikoner. Disse består af, når man lige har loadet MD, va-

rirende figurer, bl.a. nogle ansigter, et grantræ og en fugl. I det næste sæt er der forskellige mønstre, og i det sidste nogle tegn for elektroniske komponenter. Disse kan udmærket bruges til at lave diagrammer med. Foruden de tre sæt man starter med er der yderligere 12 sæt, som man kan hente fra disketten. Man kan selvfølgelig også lave sine egne. På disketten er der også 28 forskellige fonts som, når man loader dem, lægger sig i stedet for ikonerne. På denne måde kan man også lave sine egne fonts.

Selvfølgelig er der også print-rutiner, så man kan få skrevet sine kreationer ud. Denne rutine er i øvrigt ikke så dårlig.

Et minus er at man kun kan lave sine billeder på MD i modsætning til Pagemaker hvor man fx kan scanne et billede af den bortløbne Fifi, og få det med på papiret.

Hvis man vil bruge sine billeder fra BASIC må man først sende dem en tur igennem et konverterings-program, som også er på disketten.

Programmet kan bruges til at lave tegninger, elektroniske diagrammer og opslag på. Men hvis man skal lave små aviser og plakater skal man nok hellere bruge Pagemaker eller noget lign.

Jacob Paiken.

24 nåle »THE AMSTRAD WAY«

Med Amstrads entre på 24 nåls arenaen, er det nu blevet muligt for menigmand, at producere rigtige LQ udskrifter i professionel stil til en fornuftig pris.

LQ 3500 er navnet på denne nye printer, der bortset fra prisen ikke har meget til fælles med andre Amstrad printere. Man er her gået bort fra det sædvanlige flatbed design, sidst set på 3160 og har forladt det særdeles praktiske front load system, som gav langt mindre problemer end de fleste andre papirindførings systemer.

24 nåls printere er bedst kendt for deres hastighed og udprintningskvalitet, dette gælder især ved brevkvalitet. LQ 3500 klarer 135 cps i matrix og 70 cps i LQ kvalitet, den har en font for letter kvalitet og en anden for matrix. Teksten kan printes

ud i 10 eller 12 karakterer, kondenseret til halv størrelse eller expanderes til dobbelt størrelse. Det er muligt at pynte på udskrifterne med underliniering, italic og bold. Dette er dog ikke tilfældet i brev kvalitet, hvor kondenseret og italic ikke er muligt. Denne mangel deler LQ 3500 med de fleste andre LQ og LNQ printere.

LQ 3500 kan anvende både EPSON og IBM koder til kontrol af de mange printer effekter og ved hjælp af, de på bagsiden anbragte, dipswitches kan der vælges mange faste effekter. På forsídens kontrolpanel skiftes let mellem draft og LQ udskrift.

Konklusionen af vores test LQ 3500 printeren må være:

Amstrad har igen formået at sende et produkt på markedet der

lever op til deres koncept. Kvalitetsprodukter der fungerer, til en pris der konkurrerer.

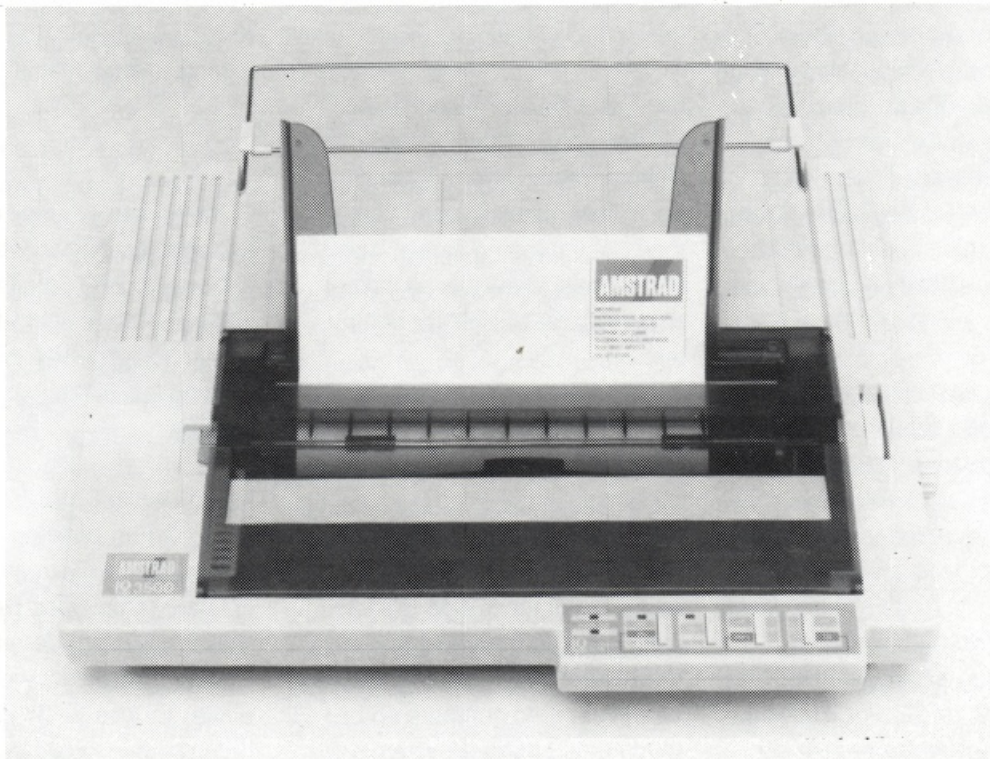
Plus siden:

Prisbillig Kr. 4995,- vejl.
Flotte udskrifter især i brev kvalitet.
Støjsvag og et lille pladsbehov på skrivebordet.

Minus siden:

Traktordrevets papirholdere er for spinkle og plastik udførelsen gør den ikke til markedets mest robuste.
Udskrift hastighederne hører ikke til blandt vinderne i 24 nåls derbyet, men prisen er jo heller ikke med deroppe.

P.C.

MC-SKOLEN

Denne artikelserie, der hermed er indledt, har som formål at lære DIG at programere i Maskinkode, eller MC, som det populært hedder. Artiklerne tager primært sigte mod Amstrad CPU maskinerne, men der er intet i vejen for at bruge teorien på f.eks. en Joyce. Både CPU og Joyce har nemlig Z80-processoren, som "hjerte".

Det er desværre sådan, at mange computereejere går og tror, at MC er en form for sort magi, som kun de særligt indviede kan bruge. Det er en stor misforståelse, for nok kræver maskinkode lidt mere omtanke end BASIC, PASCAL og mange andre sprog, men til gengæld får man også meget mere ud af sin computer hvis man programmerer den i MC. MC-programmer kører nemlig ofte flere hundrede gange hurtigere end de instruktioner, som du skal lære i denne og de efterfølgende artikler. For dem, der allerede har lært MC, vil der blive et lille afsnit i hvert nummer, med alle mulige ideer, tips og tricks. I disse afsnit vil du også finde mere fyldest gørende beskrivelser af Z80's specielle instruktioner.

Der kræves ikke noget kendskab til maskinkode, eller nogle specielle programmer for at følge serien, men det vil nok være en fordel, hvis du kender noget til BASIC.

Det eneste du behøver for at komme igang er programmet i figur 1. Det er en såkaldt HEX-loader, som du skal bruge, når du

kører dine maskinkode-programmer. Det kan nok bedst betale sig at gemme den på tape/disc, for du kommer til at bruge den en hel del gange.

Lad os starte med en hurtig gennemgang af Amstrads Memory-opbygning.

Din CPU er forsynet med to forskellige slags hukommelse: ROM og RAM. ROM står for Read-Only-Memory, eller Læs-Kun-Hukommelse på vort eget modersmål. Det betyder mærkværdigvis, at man ikke kan skrive noget i denne slags hukommelse. Når der en gang er lagt et program ind i hukommelsen, bliver det der for altid, selv når strømmen bliver slukket. Det er i ROM-hukommelsen BASIC-fortolkeren (det program, der udfører dit BASIC-program) ligger.

RAM, der står for Random-Access-Memory (Tilfældig-Adgang-Hukommelse), er en helt anden slags hukommelse. I den kan man både læse og skrive, men til gengæld forsvinder indholdet så snart man slukker for computeren.

Det er i RAM'en, vi vil lagre vore MC-programmer.

For at kunne programere i maskinkode er det nødvendigt at kende lidt til forskellige talsystemer. Først og fremmest er der det binære talsystem. Det er det talsystem, som computeren bruger internt. I dette talsystem fin-

des kun to tal, nemlig 0 og 1. I det binære talsystem kaldes cifrene for BIT. Hvis man sætter 8 bit efter hinanden får man en BYTE.

Hver bit i byten har hver deres værdi (lige som vi har tusindere, hundredere, tiere og enere i 10-talssystemet). Se figur 2.

Hvis man har byten 10110110 kan man regne sig frem til dens værdi ved regnestykket:

$$(1 \cdot 128 + 0 \cdot 64 + 1 \cdot 32 + 1 \cdot 16 + 0 \cdot 8 + 1 \cdot 4 + 1 \cdot 2 + 0 \cdot 1) = 255.$$

Det giver 256 forskellige tal (0 regnes med).

Et andet talsystem, som man bruger i forbindelse med MC-programmering er 16-talssystemet, eller HEXDECIMAL-systemet. Det bygger på 16 forskellige tal (0,1,2,...,9,A,B,C,D,E,F). Det er nemmest at se i tabellen på figur 3.

Fordelen ved at anvende 16-talssystemet er, at man kan have en hel byte (8 BIT) i 2 cifre, og derved bliver det meget lettere at liste mange bytes efter hinanden (bytene 8,255,128 kan skrives 08FF80).

For at der ikke skal blive for meget forvirring omkring talsystemerne, skriver man en speciel karakter foran tallet. Denne viser hvilket talsystem der er brugt. Til HEX bruges enten & eller #. Til binært bruges %. Til decimalt bruges ingen karakter. Vi tager li-

ge et eksempel:

#OF = &OF = %00001111 = 15.

Læg mærke til, at hex- og binær tallene er "fyldt ud" (altså &OF i stedet for &F, %00001111 i stedet for %1111). Der er ikke nogen fast regel for, om man skal "fylde ud", men mange gør det alligevel for overskuelighedens skyld. I forbindelse med HEX-loaderen er det, som vi skal se senere, nødvendigt at "fylde hex-tallene ud". Ellers kan loaderen ikke skelne de enkelte bytes fra hinanden.

I CPC's RAM er der plads til 65536 bytes. Man siger, at der er 65536 adresser, og 65536 lagerceller. (For CPC 6128's vedkommende er der selvfølgelig dobbelt så mange celler, men den ekstra plads kan ikke bruges uden videre.)

Foruden selve hukommelsen har Z80 nogle såkaldte registre til sin rådighed.

Registrene adskiller sig fra hukommelsen ved, at de er indbygget i Z80, og derfor er de hurtigere og nemmere at bruge. De bruges, som en form for variable, men i modsætning til variable i BASIC, er der et bestemt antal registre, som man må prøve at klare sig med. Registrene er benævnt med bogstaver, og de første vi vil se på hedder A, B, C, D, E, H og L. Disse registre er 8-bits registre, hvilket vil sige, at de kan indeholde en byte hver, altså et tal mellem 0 og 255. Desværre er 256 forskellige værdier langt fra nok i mange sammenhænge, så Z80 er la-

vet sådan, at man kan "koble" nogle af registrene sammen to og to så de bliver til 16-bits registre. Disse sammenkoblede registre kaldes BC, DE og HL. Det er dog kun disse tre kombinationer, der kan laves. A registret, der også kaldes akkumulatoren, kan ikke kobles sammen med nogle andre registre.

Hvis BC f.eks. får værdien 40000 vil B indeholde antallet af 256'ere og C vil indeholde antallet af 1'ere. B vil altså indeholde 156 og C 64, da $156 \cdot 256 + 64 = 40000$. Det er vigtigt at huske på, at der er tale om en sammenkobling, ikke nye og uafhængige registre. Hvis BC indeholder 40000 kan det altså godt lade sig gøre at ændre B til f.eks. 0. Hvis man gør det vil BC indeholde $0 \cdot 256 + 64 = 64$. Det største tal man kan have i et dobbeltregister er altså $255 \cdot 256 + 255 = 65535$. Ligesom ved 8-bit registre skal man være opmærksom på, at der er forskel på den største værdi (65535 v. 16 bit 255 v. 8 bit) og antallet af tal (65536 hhv. 256).

Et maskinkodeprogram består af instruktioner, ligesom et BASIC-program består af kommandoer, men instruktionerne er der kun for vores skyld. Z80 kan kun operere med tal, men da det er nemmere at huske ord, har man opfundet nogle navne, der hver dækker over et tal/nogle tal. Disse navne kaldes mnemonics eller instruktioner.

Nu er du klar til at lave dit første MC-program. Den første instruktion du skal lære, hedder LD. LD står for load (eng. at læsse), og

kommandoen bruges til at flytte rundt på værdier mellem registre indbyrdes, og mellem registre og hukommelsen. Hvis vi f.eks. ønsker at give register A værdien 65, skal vi bruge instruktionen / mnemonic'en LD A,65

Programmet vi vil lave, er listet i figur 4 som nummer 1.

De tal, der står under "HEX-koder" er de tal, som Mnemonic'ne til højre dækker over. F.eks. omregnes LD A,65 til 3E41, mens LD A,66 vil give 3E42. (Hex værdien for 65 er &41 !). Som du sikkert allerede har gættet, betyder &3E, LD A,"et-eller-andet-tal-mellem-0-og-255" altså LD A,"en byte". Hvis man i mnemonic-sprog ønsker at angive en byte bruger man normalt n, så &3E betyder egentlig LD A,n. Hvis man således ønsker at oversætte instruktionen LD A,100 skal den første byte være &3E (for LD A,n) og den anden byte være &64 (&64 = 100).

Bemærk, at koderne i HEX-spalten ikke har et & foran. Det skyldes, at da der kun bliver brugt hex-tal i denne kolonne, er det ikke nødvendigt med en karakter til at vise talsystemet.

De næste to instruktioner vil jeg ikke sige så meget om. CALL &BB5A svarer til det der i BASIC ville hedde CHR\$. Den udskriver nemlig den karakter, der er lagret i A-registret. Hvis du vil se hele karakter-tabellen kan du slå op i din manual. RET-instruktionen hopper simpelthen tilbage til BASIC.

Hvis du vil køre PROGRAM 1, skal du bruge HEX-loaderen fra figur 1. Når du starter den, bliver

du bedt om at indtaste nogle HEX-koder. Di indtaster da 3E41CD5ABBC9 (altså hex-koderne fra hex-spalten) og trykker return to gange. (BEMÆRK: Der skal IKKE skrives & foran nogen af hex-koderne. Hex-koderne SKAL udfyldes, som omtalt før!). Så ligger programmet, eller rutinen som man også kalder MC-programmer, i memoryen. For at starte programmet skal du blot skrive (i BASIC) CALL 40000. Hexloaderen har nemlig lagt rutinen fra adresse 40000 og frem. Rutinen skulle gerne udskrive etA på skærmen. Hvis den ikke gør det har du enten lavet en fejl i indtastningen af hex-koderne eller af hex-loaderen. Hvis du laver fejl i et MC-program vil der ikke komme nogen angivelse af hvor og hvorfor den opstod. Højest sandsynlig vil computeren resette sig selv, eller låse sig (så man ikke kan komme i kontakt med den fra tastaturet). Derfor er det første og største bud når man programmerer i MC ALTID AT GEMME RUTINEN INDEN MAN AFPRØVER DEN. Hvis du vil gemme programmet skal du (efter at du har lagt tallene i memoryen) skrive SAVE "NAME.BIN",B,40000,6. Når du senere vil load dit program ind i hukommelsen, skal du bruge MEMORY 39999 kommandoen til at reservere plads med. Alt dette står dog også omtalt i din manuel under SAVE hhv. MEMORY.

Senere, når vi begynder at skrive længere programmer i MC, vil der blive listet en såkaldt assembler i bladet. En assembler udfører alt det hårde tidskrævende arbejde, der ligger i at omregne mnemonics til tal (hex-koder). En assembler har også andre fordele, men dem vil du først

kunne udnytte efterhånden som du lærer mere om MC-programmering.

Nu kan du faktisk skrive dit første MC_program. Eksperimenter med PROGRAM 1. Skriv først programmet på et stykke papir. Oversæt derefter, ved hjælp af tabellerne i figur 5, programmet til hex-koder. Derefter kan du bruge hex-loaderen til at få programmet lagt i hukommelsen. Prøv de andre LD kommandoer. Du kan f.eks. ændre værdien der lægges i A, eller du kunne lægge en værdi i et andet register (f.eks. B), og derefter overføre den til A registret. Hvis du vil udprinte karakteren i A skal du udføre en CALL &BB5A, der har hex-koderne CD5ABB. Husk altid at slutte med en ret instruktion (hex-kode C9), ellers hopper rutinen ikke tilbage til BASIC.

Før du går igang med at programmere, skal vi lige have lidt mere teori (suk...). Vi har talt om, at "n" betyder et tal mellem 0 og 255, dvs. en byte. Nu skal vi imidlertid indføre et nyt, men meget nært beslægtet symbol, nemlig "nn". Som du sikkert allerede har regnet ud, betyder "nn" en værdi mellem 0 og 65535, altså en 16-bitværdi. Hvor en 8-bitværdi kaldes en "byte", kaldes en 16-bitværdi et "word". Et "word" er altså repræsenteret ved "nn".

Som vi så i PROGRAM 1, omregnes LD A,n til &3E n. Der findes selvfølgelig mange andre instruktioner med tilhørende hex-koder, f.eks. omregnes LD B,n til &06 n.

På figur 5 er der vist nogle af de mest almindelige 8-bit LD instruk-

tioner. I kolonnen med hex-koder skal værdien "n" ofte i decimal-tal, men andre talsystemer kan også bruges. Feks, giver LD A,&0A og LD A,10 de samme hex-koder (3E0A).

Der findes også instruktioner til at kopiere værdier mellem registre (tabel 2).

Der findes selvfølgelig mange flere instruktioner, men disse skulle give dig mulighed for at eksperimentere lidt med 8-bitregistre. Faktisk findes der LD-instruktioner for alle kombinationer af 8-bitregistre, men de vil alle blive inkluderet i assembleren.

Vi tager lige et par eksempler for at gøre det helt klart.

PROGRAM 2 bruger nogle af de nye instruktioner.

Den første instruktion i programmet lægger værdien 7 over i register E. Derefter kopieres værdien i E (altså 7) over i A. Til sidst udskrives karakteren (beep), og der returneres til BASIC.

Inden vi slutter skal vi lige se lidt på words. Som du husker er et word en 16-bitværdi, altså 2 bytes. Det drejer sig om LD instruktioner for 16-bitregistre.

De tre eneste der findes er listet i tabel 3 på figur 5.

Som før omtalt består en 16-bitværdi af to bytes, hvor den ene repræsenterer antallet af 256'ere, og den anden antallet af enere. Problemet er bare, at mens Z80 internt lagrer den mest

betydende byte (den med antal 256'ere) i det første af de to registre, hvilket er meget logisk i forhold til vort eget 10-talssystem (mest betydende ciffer til venstre), så skal de to bytes lagres lige omvendt, når de skal lægges i hukommelsen. Det betyder i praksis, at hvis vi har værdien &6F7E, vil den i et 16-bitregister blive fordelt med &6F i det første reg. (f.eks. B), og &7E i det andet reg. (f.eks. C). Hvis &6F7E derimod skal lagres i hukommelsen, skal værdierne ligge lige omvendt, altså &7E først og &6F sidst. Sådan er det bare, så det må vi jo prøve at leve med. Det vil altså sige, at instruktionen LD BC,&A987 skal oversættes til hex-koderne: 0187A9.

Til sidst endnu et lille program (nr. 3 på figur 4).

Prøv om du kan forudsige resultatet inden du kører programmet. Programmet indeholder en hel del overflødige kommandoer for at forvirre dig! - men det er muligt at forudsige resultatet.

VAR DIN FORUDSIGELSE RIGTIG ????

Næste gang skal vi lære dig om nogle nye registre, og om endnu flere instruktioner.

Indtil da: prøv dig frem. Lav dine egne programmer, og prøv om du kan få dem til at gøre det du vil !!

P.A.

FIGUR 1, MC-SKOLEN 1 :	1	00000001
	01	
10'*****	2	00000010
20 '* HEX-LOADER *	02	
30 '* (c) 1988 *	3	00000011
	03	
40 '*by: PA & ABC*	4	00000100
50 '* CPC only *	04	
60'*****	5	00000101
	05	
70 '	6	00000110
80 MEMORY 39999:'reserverer	06	
plads i memoryen fra 40000 og	7	00000111
op	07	
90 a = 40000:'programmet bliver	8	00001000
lagt fra 40000	08	
100 INPUT "Indtast Hex-koder	9	00001001
(RETURN = slut):",a\$	09	
110 IF a\$="" THEN END	10	00001010
120 FOR n=1 TO LEN(a\$)/2	0A	
130 POKE	11	00001011
a,VAL("&" + LEFT\$(a\$,2)):a\$ = MID	0B	
\$(a\$,3):a = a + 1	12	00001100
140 NEXT	0C	
150 GOTO 100	13	00001101
	0D	
Figur 2. MC-SKOLEN 1:	14	00001110
	0E	
Bit nr. 7 6 5 4 3 2	15	00001111
1 0	0F	
Værdi. 128 64 32 16 8 4	16	00010000
2 1	10	

FIGUR 3, MC-SKOLEN 1 :

10-talssystemet 2-talssystemet
16-talssystemet

```

.....
.....
255      11111111
FF

```

FIGUR 4, MC-SKOLEN 1 :

PROGRAM 1

HEX-koder Mnemonic

```

3E41      LD A, 65
CD5ABB    CALL &BB5A
C9        RET

```

PROGRAM 2

Hex-koder Mnemonic

```

1E07      LD E, 7
7B        LD A, E
CD5ABB    CALL &BB5A
C9        RET

```

PROGRAM 3

Hex-kode Mnemonic

```

3E07      LD A, 7

```

```

0630      LD B, 48
010007    LD BC,&0700
78        LD A, B
116565    LD DE, &6565
CD5ABB    CALL &BB5A
C9        RET

```

FIGUR 5, MC-SKOLEN 1 :

TABEL 1:

Hex-kode Mnemonic

```

3E n      LD A, n
06 n      LD B, n
0E n      LD C, n
16 n      LD D, n
1E n      LD E, n
26 n      LD H, n
2E n      LD L, n

```

TABEL 2:

Hex-kode Mnemonic

```

78        LD A, B
79        LD A, C
7A        LD A, D

```

```

7B        LD A, E
7C        LD A, H
7D        LD A, L

```

TABEL 3:

Hex-kode Mnemonic

```

01 nn     LD BC, nn
11 nn     LD DE, nn
21 nn     LD HL, nn

```


Tidligere numre af :

Amstrad Bladet
 Amstrad Professional
 Amstrad Computer User

Få dine årgange komplet
 i de ovenstående blade :

10 Stk. frit valgt : 125,-
 5 Stk. frit valgt : 70,-

Hertil kommer et beløb
 på
 Kr. 15,- for porto og
 ekspedition.

MC - TIPS & TRICKS

Under denne overskrift vil der i tillæg til MC-skolen blive nogle tips og tricks for dem der allerede har lært MC. Ligesom i MC-skolen vil indholdet være rettet mod CPC-maskinerne. Artiklerne bliver af plandsmæssige årsager ret korte, og derfor ikke så grundigt forklaret som MC-skolen.

Denne gang vil vi se på hvordan man laver en turbo-loader/saver til Amstrad's 3" disc. Det er dog ikke den store hastighedsforøgelse man får, men foruden større fart, får man også mulighed for at ændre andre værdier i DISC-CONTROLLEREN.

Princippet i turboen er, at man ændrer den hastighed hvormed diskdrevets læse/skrive-hoved flytter sig.

Den rutine vi skal bruge ligger på adresse &CO36 i ROM nr. 7. Inden man kalder rutinen skal HL indeholde adressen på en buffer indeholdende oplysninger efter følgende format: (standard værdier i parentes).

Byte 0,1 (50) indeholder et antal 20-millisekunder, der repræsenterer hvor lang tid drevet får til at accelerere disc'en op til den rigtige hastighed. Hvis værdien er 0 vil drevet aldrig starte op.

Byte 2,3 (250) indeholder også et antal 20-millisekunder, der viser hvor lang tid drevet holder disc'en snurrende efter sidste læse/skrive-kommando. Hvis værdien er 0 vil drevet aldrig stoppe.

Byte 4 (175) er den såkaldte "write current off time". Den måles i enheder på 10 millisekunder.

Byte 5 (15) kaldes "head settle time", og den måles i millisekunder.

Byte 6 (12) er nok den mest interessante byte. Den kaldes "step rate", og måles i millisekunder. Det er denne værdi vi skal ændre for at få læsehovedets hastighed op.

Byte 7 (1) hedder "head unload delay".

Byte 8 (3 = head load delay = 1, DMA-mode off) er delt op bitvis. Bit 7..1 specificerer "head load delay", mens bit 0 sat viser, at DMA-mode er slået fra (disc-controlleren er rent hardware-mæssigt tilsluttet sådan, at DMA-mode umuliggøres). (DMA = direct memory acces).

Bytene 0 og 1 hhv. 2 og 3 danner to words, og skal derfor opfattes som enkelte værdier. (Det er dog sjældent at man bruger high-byten, for så kommer man op på nogle alt for høje værdier).

Head load/unload tiderne er uvæsentlige i forbindelse med Amstrad's 3" drev idet det ikke udnytter "head-load" faciliteten.

For at få det optimale ud af sit discdrev skal man ændre følgende bytes. Byte 0 og 1's værdi skal være 35-40 millisekunder.

Byte 2 og 3's værdi er nærmest underordnet idet der ikke kan opstå fejl ved at ændre på den. (Dog er det upraktisk med alt for store værdier). Byte 6 skal være 10 (denne værdi er den laveste mit drev kan klare.).

For at de, der ikke har forstået det hele, ikke skal føle sig snydt, er der listet et lille program der ændrer værdierne, så drevet kører hurtigere.

MC-rutinen bliver lagt fra adresse &BE80 i hukommelsen, og kan startes med en CALL &BE80 kommando fra BASIC. Når man en gang har kørt programmet vil rutinen ligge på denne adresse indtil man slukker maskinen. Hvis man har kørt et "rigtigt" program (spil el. lign.) anbefales det dog at køre BASIC-programmet en gang til.

```
10'*****
20' ***  Disk Turbo CPC  ***
30'*****
40'
50 FOR n=&BE80 to &BE97
60 READ a$:POKE n,VAL
   ("&" + a$)
70 NEXT
80 DATA 3e,03,32,97,be,df,8b,
   be,36,c0,07,c9,23,00,32,00,
   af,0f,0a,01,03
```

Peter Andreasen.

Start-op tips for Joyce brugere

En af de vigtigste forudsætninger for at komme igang og få glæde af sin JOYCE, er at kende sit styresystem. Det næste vigtige punkt er, at få lavet sig en backup kopi og en arbejdsdiskette uden at ødelægge sin systemdiskette.

Her skulle man jo have god hjælp i sin manual, men det er desværre ikke tilfældet med den medleverede. Dette faktum gælder især hvis man skulle være bruger af en 8512 eller en 8256 med 2 drev og har ønsket om at udnytte den store kapacitet på B drevet.

Der er 3 kommandoer som man nødvendigvis må kende før man går igang med sin kopiering, det er: DISCKIT, PIP og DIR. I CPM kan man bruge STORE eller små bogstaver helt frit, hovedsagen er, at man taster de rigtige tegn i den rigtige rækkefølge.

Men lad os begynde med det dejlige øjeblik hvor man for første gang pakker sine 2 systemdisketter ud. På side 1 (A) finder man locoscript og på side 2 (B) CPM+ styresystemet. Det er denne diskette vi først tager fat på, her har vi nemlig værktøjet til at komme igang med.

Først tager man og sætter disketten i drevet A med CPM siden til venstre, altså ind mod skærmen. Efter et lille øjeblik begynder der at ske noget. Mærkelige streger bevæger sig ned over skærmen og maskinen snurrer, bare rolig det er helt som det skal være. På skærmen fremkommer nu teksten
PCW CP/M PLUS Amstrad con-

sumer Electronics plc v 1.0, 61K TPA, 1 disc drive, 112K drive m:

Denne meddelelse fortæller at det er en 1 drevs (8256) JOYCE og at CP/M+ nu er bootet og maskinen er klar til at tage fat. Nu skal vi have lavet en kopi af systemdisketten, og gemt den originale langt væk et sikkert sted.

Til det formål skal vi bruge hjælpeprogrammet DISCKIT som ligger på disketten, altså vi skriver DISCKIT og taster return. Diskdrevet begynder at lyse og snart efter fortæller skærmen os, at disckit er i kassen.

Har man en 1 drevs maskine, er det blot at følge instruktionerne på skærmen. Først får vi besked på, at fjerne disketten fra drevet. Derefter får vi valget mellem at kopiere, verificere eller formatere. Her vælger vi COPY og straks spørger disckit om disketten der skal læses fra, hvorefter vi genindstatter systemdisketten. Herfra er der kun at følge skærminstruktionerne til kopieringen er færdig, hvilket disckit fortæller os, derefter kan vi så fortsætte med de sidste 3 sider af vore systemdisketter til vi har 2 nye disketter magen til de originale.

Dette skal vi selvfølgelig kontrollere hvilket vi gør med kommandoen :dir. Vi vender tilbage til dette om lidt, men først skal vi se på hvordan kopieringen foregår når man har en JOYCE med 2 drev (8512).

I modstning til hvad der står i manualen, er det faktisk muligt at læse disketter der er formateret i

A:drevet ved at putte dem i B:drevet og omvendt. Dette er

meget heldigt for det gør det meget lettere at lave kopierne af systemdisketterne.

Her skal vi så være opmærksomme på, at drev A og B formaterer disketterne på forskellig måde. I drev A formateres disketterne på begge sider en af gangen, mens det i drev B foregår på den måde, at disketten formateres på begge sider i en arbejdsgang (vi vender tilbage til dette senere).

Nu til kopieringen. Når disckit er bootet og menuen kommer på skærmen, vælges copy og på spørgsmålet om hvilke drev der skal læses fra og skrives til, benyttes følgende fremgangsmåde.

Først vælges, at læse fra en disk i B (DETTE ER INGEN TASTE-FEJL), hvorefter der vælges at skrive til en disk i A. Nu kommer kommandoen på skærmen: Indsæt disken til at læse fra i drev B og til at skrive på i drev A. Man tager nu sin systemdiskette og placerer den i drev B og den blanke diskette i drev A. Nu vil disckit kopiere fra drev B til drev A og når kopieringen er færdig meddeles dette, hvorefter man følger skærmmkommandoerne og vender begge disketter for at kopiere den anden side. Kopierne man nu har lavet er formateret til brug i drev A, selvfølgelig til både 8256 og 8512, og er vores nye backup kopier.

Denne metode anvendes hver gang man skal installere et nyt færdigkøbt program, på den måde er man sikker på, at have sik-

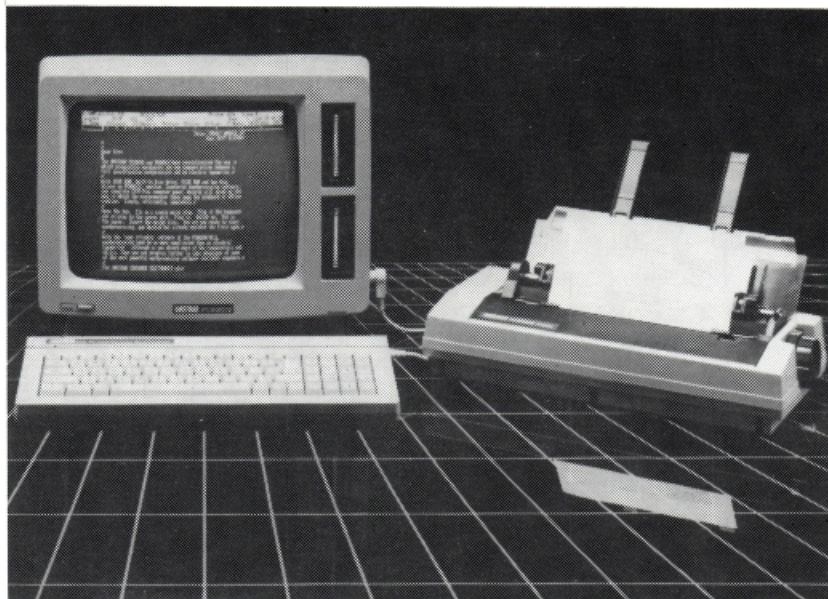
ret sine programmer inden man går videre med at lave sine arbejdsdisketter.

Vi skal nu kontrollere om alt fungerer som det skal, at vi har fået det hele med. Her benytter vi den tidligere nævnte dir kommando (gælder både 8256 og 8512). Først forlader vi diskit ved at taste exit, og når A> viser sig på skærmen tasteres: DIRFULL. Nu får vi så en oversigt over hvad der findes på disketten (vil man have en udskrift af listen på sin printer må man, FØR MAN TASTER DIR, trykke på ALT og P tasten. På den måde får man alt hvad der kommer på skærmen ud på tryk).

Diskettens anden side får man frem ved at vende disken og trykke på COPY og derefter return (dette får maskinen til at gentage den sidst indtastede kommando). Hvis man nu gentager forløbet med sin systemdiskette, kan man så sammenligne de 2 resultater og se om der skulle mangle noget.

For at kontrollere systemfilerne i locoscript, tasteres (DIRS) som er en forkortelse af DIR SYS.

Når vi nu skal lave os en opstartsdiskette i CP/M, vil det jo være rart om der samtidigt kunne oprettes de mest anvendte hjælpefiler. Denne mulighed er allerede indlagt på disketten vi lige har lavet. Man tager kopien og sætter den i drevet (A) og taster REN - PROFILE.SUB = PROFILE.ENG hvorefter man trykker på return. Når drevet har snurret færdigt, koldstarter vi igen CP/M ved at trykke SHIFT + EX-STRAS + EXIT tasterne. Nu vil skærmen gå i sort og nu ser vi igen de kendte streger løbe ned

over skærmen, men HOV nu fortsætter skærmen med at fortælle os at den automatisk indlæser en række af de hjælpeprogrammer vi hele tiden kan få. Brug for i arbejdet med JOYCE. Dette vil nu ske hvergang vi starter CP/M op med vores kopidiskette. Hvis man skulle ønske at udvide eller ændre på de valgte hjælpeprogrammer kan man benytte basic editoren RPED som findes på systemdisketten. Denne og CP/M editoren ED vil vi se nærmere på i et senere nummer.

DREV B På 8512 Når man er den lykkelige ejer af en FAT JOYCE, vil man jo gerne udnytte den større kapacitet som findes på B drevets disketter, det er hele 720K formateret. Dette er en betragtelig mængde K at kunne råde over. Faktisk kunne det meste af AMSTRAD bruger BLADET rummes på bare 1 diskette formateret i drev B. Problemet er, at man ikke kan bruge diskit til at kopiere fra drev A til drev B, her må man bruge PIP hjælpeprogrammet. For at starte op i CP/M eller locoscript er det nødvendigt at gøre dette i A drevet, dette gælder desværre også en del af

de på markedet værende programmer. Imidlertid gælder det ikke alle, og for en del af de andre kan man forholdsvis enkelt ændre på opstartsfilen således at det bliver muligt at kalde programmet fra drev B. Dette giver jo nogle interessante muligheder, man kan på den måde spare en masse disketteskift ved at have de mest anvendte programmer samlet på den samme diskette i B drevet. Der er jo også muligheden for at spare på de dyre 3" disketter ved at have sikkerhedskopier samlet på en diskette og gemt langt væk fra computer og andre magnetiske kilder.

Da vi jo allerede har PIP bootet ind i RAMMEN, dette skete med den nye kopi vi lavede før, kan vi umiddelbart gå igang. Tast PIP og return og øjeblikkeligt ser man at PIP version 3,1 er i kassen og tegnet * viser at den er klar til at modtage ordrer. Hvis man fortryder og vil forlade PIP taster man blot RETURN. Skal man anvende en disk i drev B må den først formateres til formålet, dette gøres med diskit. Altså forlad PIP (return)

og tast DISCKIT. Når disckit er i kassen vælg fo:mat og på spørgsmålet hvilket drev, vælg B (f1 f2) flg anvisningerne på skærmen til formateringen er afsluttet (husk at der formateres på begge sider på en gang, så disketten skal ikke vendes.

Nu skal vi kontrollere at formateringen er i orden, hvorfor vi vælger disckit menuen verify. Igen følger vi skærmens angivelser og afslutter med exit, nr disckit fortæller at formateringen er i orden. Nu skulle vi så være klar til at lave vores diskette. Tast PIP og sæt den blanke disk i drev B, når prompten * er på skærmen tastes følgende (husk at have systemkopien i drev A) B: = A: * * O R W C og tast return. Nu spørger PIP om bekræftelse på hver enkelt fil som skal kopieres, der besvares med y for ja eller n for nej. Her kan man samtidig benytte chancen for at udelade uønskede filer på sin arbejdsdisk. Hvilke filer man ønsker at have, må bero på ens eget behov og hvilke programmer man evt. vil have i drev B.

Samme fremgangsmåde anvendes hvis man fra drev B vil hente filer ind i drev M (RAMDISKEN) altså *M: = B: * * eller filnavn. filtyp. Om anvendelse af universaltegn se manualen CP/M delen side 59 kapitel 5.

Til slut HUSK ALTID FØRST AT TAGE EN KOPI FØR DU BEGYNDER AT EKSPRIMENTERE.

GOD FORNJELSE P.C

CPM STARTHJÆLP TIL NYE JOYCE BRUGERE

Pheriferal Interchange Program (P I P)

Hjælpeprogrammet PIP, er i modsætning af hvad navnet måske kunne antyde, slet ikke så tosset endda. Det er derimod et særdeles kraftfuldt program, som kan lave meget mere end blot at kopiere filer fra et drev til et andet. For at få det fulde udbytte af sin JOYCE er det absolut nødvendigt, at vide hvordan man omgås med PIP og hvad PIP kan gøre for en.

PIP kan som det primære flytte/kopiere filer fra et sted til et andet og ved at anvende nogle hjælpefunktioner, er det muligt at flytte filer som normalt ikke kan flyttes, samt tilrette filerne så de imdegår de krav man kan have til dem i den aktuelle situation. Alt hvad man foretager sig i PIP kan kontrolleres og vises på skærmen, ved hjælp af de nævnte funktioner, de skal blot anvendes på den rigtige måde.

Med PIP kan man som nævnt kopiere en fil fra drev a: til drev B: og omvendt, man kan ligeledes kopiere en fil, eller en hel diskette fra drevene og til det indbyggede drev, RAM DREVET, kaldt drev M: . Fra drev M: kan man selvfølgelig på samme måde kopiere til det ønskede drev. Det er endvidere muligt, at oprette flere drev i rammen, og benyttet flere bruger grupper, som selvfølgelig også kan adresseres af PIP. Dette er dog noget vi vil lade ligge i denne omgang og vende tilbage til på et senere tidspunkt i bladet.

PIP kræver at man tiltaler den på den rigtige måde, hvis man ik-

ke gør det så har den nogle fejlmeddelelser som den så smider i hovedet på os. Det er desværre ikke altid lige nemt, at finde ud af hvad PIP mener, men der er da heldigvis en liste over CPM's fejlmeddelelser på side 119 i appendiks 5 i manualen, den får vi nok brug for ret ofte i begyndelsen. Det vil være for omfattende her, at gennemgå alle PIP's fejlmeddelelser, du lærer dem efterhånden som du får behov for at slå dem op. Det ville være bedre hvis vi finder ud af at anvende PIP så den ikke behøver at sende alt det volapyk i hovedet på os. Lad os derfor gå igang med at finde ud af hvordan vi bedst benytter PIP til at udføre de opgaver vi har til den.

En af de vigtige regler man skal huske er, at man altid skal nævne bestemmelsesstedet først når man vil sende en fil afsted med PIP:

Vil du f.eks. kopiere filen DISCKIT.COM fra din opstartsdiskette til drev M: ser kommandoen således ud

(. pip M: = A:disckit.com)

paranteserne skal ikke tastes, og husk drevets bogstav med stort. Hvis du ville flytte alle dine com filer til drev M: skulle kommandoen være

(pip M: = A:* .com).

Dette skyldes at * tegnet er et såkaldt Wildcard, et universaltegn som fortæller at vi vil flytte alle filer med endebetegnelsen com til drev M: . Der findes yderligere et universaltegn nemlig ? det kan erstatte en enkelt karakter i et navn eller filspecifikation så vores kommando kunne også have været (pip M: = A:* .co?) så ville alle filer der havde .co som de første karakterer i deres filspecifikation være blevet kopieret. Om-

vendt kunne vi have skrevet kommandoen så den havde set således ud :

(pip M: = A:s????????.?om)
og vi ville have kopieret alle filer der begyndte med s og havde filspecifikationen com,d,v.s.
SET.COM, SETDEF.COM,
SETLST.COM, SHOW.COM,
SET24X80.COM,
SETKEYS.COM, SETSIO.COM
og SUBMIT.COM. Det ville nok ikke være den mest logiske måde at opnå den ønskede effekt på, og der ville måske også blive problemer med pladsen på drevet, så dette viser blot at det er godt med universaltegn men også at man skal være varsom med hvordan man anvender dem, men det kommer jo med øvelsen som man siger.

Når man kopierer filer til et andet drev, skal man være opmærksom på, at der ikke allerede findes filer med det samme navn på drevet, som man ikke ønsker slettet eller overskrevet. Vil man have begge filer må man ændre navn på den der allerede er der, eller give den fil man flytter et andet navn. En tredje mulighed er at lægge begge filer i en ny fil med et andet navn. Et filnavn må højst være på 8 karakterer og 3 karakterer for specifikationen efter punktummet: eks. (AMSTRAD.PCW) . Vil man lægge flere filer sammen i en fil gøres dette ved adskille filerne med komma i kommandolinien. (pip M:multifil.123 = A:dinfil.001,dinfil.002,dinfil.003) PIP giver dig ligeledes mulighed for at se hvad det er der sker når du flytter dine filer, samtidig giver den dig mulighed for, at bestemme om der skal udelades en fil eller flere. Til det formål skal vi anvende et par af de tidligere

omtalte hjælpefunktioner. Vi vil nu kopiere en disk fra drev A: til drev B: og bede PIP om, at vise overførslen på skærmen og samtidig give os mulighed for, at udelade evt. uønskede filer. Kommandoen vil da være som følger (pip B: = A:.*.* C E) Nu vil du på skærmen se overførslen af hver enkelt fil og ved hver fil blive bedt om at bekræfte med yes (y) eller no (n) om overførslen skal finde. Forklaringen på de mærkelige tegn er denne, at på det danske tastatur har vi ikke de fir kantede parenteser og derfor skal vi anvende stort som den første og stort som den anden parentes. Listen af hjælpefunktioner findes i manualen kapitel 5 side 60, og det vil være en god ide at studere den lidt nærmere. Husk at der ikke må være mellemrum mellem hovedkommandoen og den første parentes, hvorimod der skal være mellemrum mellem hjælpefunktionernes karakterer. Ved kopiering af systemfilerne skal man tilføje hjælpefunktionen R i kommandoen og det er en god ide altid at benytte hjælpefunktionen O i kommandoerne til PIP da den sikrer at hele filen bliver overført, selvom der skulle være nogle karakterer der af PIP kunne blive opfattet som filslut karakterer. Det kan ske at der ved anvendelsen af hjælpefunktionen (E) fremkommer de mærkeligste tegn på din skærm, og i visse situationer vil din printer begynde at skrive ud. Hvis du ikke på anden måde kan få styr på tingene må du stoppe pip ved at trykke på , nemlig, STOP og pip vil da meddele at kopieringen er user aborteret (bruger afbrudt) har du vigtige ting i ramdrevet må du så kalde pip igen og flytte filerne ud på et af drevene f.eks drev A:. Kommandoen kan så være

pip A: = M:.*.* Du kan nu bestemme hvilke data du vil gemme enten at bekræfte tast Y, eller ikke bekræfte tast N, hver gang pip spørger.

FOR 8512 brugerne skal jeg lige fortælle at det også er muligt, at kopiere filer/disketter som er formateret til drev A: ved at putte dem i drev B: og anvende PIP til at kopiere dem til enten drev A: eller drev B:.

PIP kan selvfølgelig meget mere end det her omtalte, og vi vil da også senere komme ind på mere avancerede anvendelser af dette stærke hjælpeprogram i CPM. Her vil vi nu slutte med kort at omtale hvordan man nu kommer af med de uønskede kopier man har siddet og øvet sig med at overføre.

Til det formål kan man anvende flere metoder. Den mest rabiate er, at kalde DISCKIT og omformater hele disketten, gør man dette skal man huske på, at der er ingen vej tilbage. Har du først omformateret din diskette er alle data tabt og du har en så godt som ny diskette parat til nye data. Vil du derimod blot slette et par øvelsesfiler for at gøre plads til noget andet, så kan du bruge kommandoen : ERASE (forkortet ERA) tast era tryk return og era svarer med at bede om filnavnet. Hvis filen ikke ligger på det aktuelle drev skal drevet angives, det vil f.eks. være (era B:AMSTRAD.PCW) som sletter filen ARMSTRAD.PCW på drev B: er man i drev A: og ønsker at slette en fil i dette drev skal man blot taste era og filens navn derefter trykker man return og filen er slettet. Når man har slettet en fil med erase kommandoen ved en fejltagelse er den ikke helt væk, der findes forskellige meto-

Fortsættes side 25

Finans/bogholderi program

Dette program er et meget stort og anvendeligt program, der vil blive bragt i de følgende numre af Amstrad Bruger Bladet.

Programmet er beregnet til debitor, kreditor, finans og lagerstyring.

Programmets listninger er skåret som pladsen tillader og det vil derfor ikke være sandsynligt, at man kan anvende dele af programmet før det endelig afsluttes.

Det færdige program er et integreret system, hvor man bør anvende 3 forskellige disketter, -en til det egentlige program, -en til

kreditorer, samt en til debitorer og varelagre.

Det er meget vigtigt at man nøje følger de foreskrevne linienumre, da der i listningen er gjort plads til tilføjelser i følgende numre af bladet.

I programmet er indlagt "ledetekster" som skal hjælpe brugeren under afviklingen og på denne måde fungere som en indbygget brugervejledning.

Enkelte kommentarer vil dog være nødvendige. Der er f.eks. i vedlagte listning "dato" som er et numerisk input, og selvfølgelig skal indtastes derefter.

Vi anbefaler at programmet bruges på en PCW 8512, idet vi her har de givne forudsætninger m.h.t. lagerkapacitet.

Programmets kapacitet vil være.

1000 debitorer

5000 varenumre

1000 kreditorer

god fornøjelse

red.

```

Copyright PC-DATA 1988                                DATO: 100888
-----
REGISTRE
-----
OPRET  SØGNING  ÆNDRING/SLET  UD-SKRIFT  AFSLUT

DEBITORER :  KONTO NR...: 0
             MAVN.....:
             ADRESSE....:
             POSTNR., BY:
             TLF. NR....:

-----
KONTO NR.=0 BETYDER AFSLUT  TLF. NR.=1 SLETTER OG STARTER FORFRA
-----

```

```

Copyright PC-DATA 1988                                DATO: 100888
-----
REGISTRE
-----
OPRET  SØGNING  ÆNDRING/SLET  UD-SKRIFT  AFSLUT

DEBITORER :  KONTO NR...: 1302
             MAVN.....: PC DATA CONSOLT
             ADRESSE....: VESTERHAUSGADE 155
             POSTNR., BY: 7600 THYBORGN
             TLF. NR....: 07831047
             PRIMOSALDO.: 0
             OPRET. DATO: 100888

-----
Truk på 'ENTER' for at fortsætte !
-----

```

```

10 REM * REGISTRER. BAS *
20 fill%1:fill%2:fill%3
30 MEMORY ...256
40 BUFFERS 10
50 esc$=CHR$(27)
60 cls:esc$="E"+esc$+"H"
70 iskult$=esc$+"e"
80 skjult$=esc$+"f"
90 screen1$=esc$+"X"+CHR$(32)+CHR$(32)+CHR$(62)+CHR$(122)
100 screen2$=esc$+"X"+CHR$(39)+CHR$(32)+CHR$(32)+CHR$(122):REM 1
line 7
110 screen3$=esc$+"X"+CHR$(42)+CHR$(70)+CHR$(48)+CHR$(122):REM t
ab(38)+rest
120 screen4$=esc$+"X"+CHR$(53)+CHR$(32)+CHR$(36)+CHR$(122):REM 1
line 20
130 screen5$=esc$+"X"+CHR$(55)+CHR$(32)+CHR$(32)+CHR$(122):REM 1
line 23
140 screen6$=esc$+"X"+CHR$(42)+CHR$(32)+CHR$(48)+CHR$(122):REM H
oved
160 COMMON dato
170 DEF FNat$(a,b,text$)=esc$+"Y"+CHR$(32+b)+CHR$(32+a)+text$
180 DEF FInt$(a,b,text$)=esc$+"Y"+CHR$(32+b)+CHR$(32+a)+(esc$+"p"
")+text$(esc$+"q")
190 PRINT screen1$:PRINT cls:PRINT skjult$
200 PRINT FNat$(0,1,STRING$(88,CHR$(154)))
210 PRINT FNat$(5,2,"Copyright MJ-DATA 1988")
220 PRINT FNat$(70,2,"DATO:");dato
230 PRINT FInt$(0,3,STRING$(88,CHR$(154)))
240 PRINT FInt$(33,4," H E G I S T R E ")
250 PRINT FInt$(0,5,STRING$(88,CHR$(154)))
260 PRINT FInt$(0,27,STRING$(88,CHR$(154)))
270 PRINT FInt$(0,29,STRING$(88,CHR$(154)))
280 t1$=" DEBITORER ":t2$=" KREDITORER ":t3$=" VARENUMRE ":t4$="
EXIT "
290 PRINT FNat$(0,9,STRING$(88,CHR$(154)))
300 x=11:y=7:text$=t1$:GOSUB 550:x=28:text$=t2$:GOSUB 550:x=45:te
xt$=t3$:GOSUB 550:x=65:text$=t4$:GOSUB 550
310 GOSUB 390
320 is=INKEY$:IF is="" THEN 320
330 is=UPPER$(is)
340 IF is="D" OR is="d" THEN GOTO 630
350 IF is="K" OR is="k" THEN GOTO 1830
360 IF is="V" OR is="v" THEN GOTO 2130
370 IF is="E" OR is="e" THEN GOTO 2430
380 GOTO 320
390 text$=" Vælg funktion (DEBITORER=D KREDITORER=K VARE
NUMRE=V EXIT=E) ":GOSUB 570:RETURN
400 text$="
MOGLIGT ER SLETTET ....
":GOSUB 570:RETURN
410 text$=" Definer udskriftsområde ! (start/slut) (-eller
s tryk på 'ENTER') ":GOSUB 570:RETURN
420 text$=" INDTAST KONTONUMMER ! NR.=999 SLETTER EN MØGLE
NR.=0 AFSLUTTER ":GOSUB 570:RETURN
430 text$=" UDPØR ÆNDRINGER ! -'RETURN=INGEN ÆNDRING NAVE
=# SLETTER KONTO'EN ":GOSUB 570:RETURN
440 text$=" KONTO'EN SLETTES .... BEKRÆFT VED AT TASTE 'ENT
ER' PORTRYD='f' ":PRINT skjult$:GOSUB 570
450 is=INKEY$:IF is<>CHR$(13) AND is<>"f" THEN 450 ELSE RETURN
460 text$=" Vælg funktion (OPRET=O SØGNING=S ÆNDRING/SLET=A U
DSKRIFT=U AFSLUT=A) ":GOSUB 570:RETURN
470 text$=" KONTO'EN KAN IKKE SLETTES !
TAST 'RETURN' ":PRINT skjult$:GOSUB 570:GOTO 490
480 text$=" DER ER OPSTART EN FEJL ! TAST 'RETURN'
-OG PROV IGEN ":PRINT skjult$:GOSUB 570
490 is=INKEY$:IF is<>CHR$(13) THEN 490:RETURN
500 text$="
":PRINT FNat$(7,28,text$):RETURN
510 text$=" KONTO NR.=0 BETYDER AFSLUT TLF. NR.=1 SLETTER

```

```

OG STARTER FORFRA ":GOSUB 570:PRINT iskults:RETURN
520 text$=" Tryk på 'ENTER' for at fortsætte !
":PRINT skjults:GOSUB 570
530 iis=INKEY$:IF iis<>CHR$(13) THEN 530
540 RETURN
550 PRINT FMat$(x,y,text$):RETURN
560 PRINT FMat$(x,y,text$):RETURN
570 PRINT FMat$(7,20,text$):RETURN
580 REM TRKSTHR
590 IF iis=" " THEN PRINT CHR$(27)+"r":PRINT FMat$(5,11," DEBITORR
E ":PRINT CHR$(27)+"u"
600 IF iis="K" THEN PRINT CHR$(27)+"r":PRINT FMat$(5,11," KREDITOR
ER ":PRINT CHR$(27)+"u"
610 IF iis="V" THEN PRINT CHR$(27)+"r":PRINT FMat$(5,11," VARENUMR
E ":PRINT CHR$(27)+"u"
620 PRINT iskults:RETURN
630 REM Debitorer
640 PRINT screen2$:cls$:PRINT screen1$:GOSUB 580:PRINT skjults:GO
SUB 2530
650 IF FIND$( "debitor.dat" )="" THEN GOSUB 2880:IF fejl$="F" OR FE
jl$="f" THEN GOTO 1820 ELSE GOSUB 500:GOTO 650
660 GOSUB 2750
670 IF valg$="A" OR valg$="a" THEN CLOSE fill1$:GOTO 1820
680 IF valg$="U" OR valg$="u" THEN GOTO 1160
690 IF valg$="A" OR valg$="a" THEN GOTO 1360
700 IF valg$="S" OR valg$="s" THEN GOTO 1050
710 GOSUB 2650
720 PRINT FMat$(38,11,"_____"):GOSUB 510
730 PRINT FMat$(38,11,""):INPUT "",dkd$
740 IF dkd$="" OR dkd$="0" THEN GOTO 1800
750 IF LEN(dkd$)<4 THEN PRINT FMat$(38,11,"_____"):GOTO 730
760 dkd$=UPPER$(dkd$):LSET dkd$=dkd$:seek$=dkd$:res=SEEKKEY(1,2,1,
seek$):IF res=0 THEN GOSUB 2930:GOTO 720
770 PRINT FMat$(38,13,""):INPUT "",dnd$
780 PRINT FMat$(38,15,""):INPUT "",dad$
790 PRINT FMat$(38,17,""):INPUT "",dpd$
800 PRINT FMat$(38,19,""):INPUT "",dtd$
810 IF dtd$="1" THEN GOSUB 2700:GOTO 720
820 :
830 dnd$=UPPER$(dnd$):dad$=UPPER$(dad$):dpd$=UPPER$(dpd$):dtd$=UP
PER$(dtd$)
840 GOSUB 2940
850 LSET dnd$=dnd$:LSET dad$=dad$:LSET dpd$=dpd$:LSET dtd$=dtd$:LSET
b1$=MKIK$(0):LSET b2$=MKIK$(0):LSET b3$=MKIK$(0):LSET b4$=MKIK$(0
):
LSET b5$=MKIK$(0):LSET b6$=MKIK$(0):LSET b7$=MKIK$(0):LSET b8$=MK
IK$(0):LSET b9$=MKIK$(0):LSET b0$=MKIK$(0)
860 LSET ds=MKS$(dato):LSET ps=MKS$(0):LSET sis=MKIK$(1):LSET b11
$=MKIK$(0):LSET b12$=MKIK$(0):LSET b13$=MKIK$(0):LSET b14$=MKIK$(
0)
LSET b15$=MKIK$(0)
870 res=ADDREC(1,2,1,dkd$):IF res<>0 THEN GOSUB 2960:GOTO 1800
880 res=CONSOLIDATE(1)
890 seek$=dk$:res=SEEKKEY(1,2,1,seek$)
900 GET 1:recnr=FTECHREC(1)
910 res=ADDKEY(1,2,2,dnd$,recnr):IF res<>0 THEN GOSUB 2960:GOTO 18
00
920 res=CONSOLIDATE(1)
930 res=SEEKKEY(1,2,1,seek$)
940 GET 1
950 res=ADDKEY(1,2,3,dad$,recnr):IF res<>0 THEN GOSUB 2960:GOTO 18
00
960 res=CONSOLIDATE(1)
970 IF dtd$="" THEN GOTO 1030
980 res=SEEKKEY(1,2,1,seek$)
990 GET 1
1000 res=ADDKEY(1,2,4,dtd$,recnr):IF res<>0 THEN GOSUB 2960:GOTO 1
800
1010 res=CONSOLIDATE(1)
1020 IF z=5 THEN z=0:RETURN
1030 GOSUB 2700:GOTO 720
1040 :
1050 z=3:GOSUB 2650
1060 text$=" INDSTAT ET AF DE NÆVNE DATA NR.-1 AFSLUTTER -E
LLERS STARTES FORFRA ":GOSUB 570:PRINT iskults
1070 PRINT screen4$:cls$:PRINT screen1$:PRINT screen3$:cls$:PRINT
screen1$
1080 PRINT FMat$(38,11,""):INPUT "",dkd$:IF dkd$<>" " THEN LSET d
kd$=UPPER$(dkd$):seek$=dkd$:rang=1:IF dkd$="1" THEN GOTO 1800 ELSE G
O
TO 1130
1090 PRINT FMat$(38,13,""):INPUT "",dnd$:IF dnd$<>" " THEN LSET d
nd$=UPPER$(dnd$):seek$=dnd$:rang=2:GOTO 1140
1100 PRINT FMat$(38,15,""):INPUT "",dad$:IF dad$<>" " THEN LSET d
ad$=UPPER$(dad$):seek$=dad$:rang=3:GOTO 1140
1110 PRINT FMat$(38,19,""):INPUT "",dtd$:IF dtd$<>" " THEN LSET d
td$=UPPER$(dtd$):seek$=dtd$:rang=4:GOTO 1140
1120 GOTO 1050
1130 IF LEN(dkd$)<4 THEN GOSUB 1150:GOTO 1060
1140 PRINT skjults:res=SEEKKEY(1,2,rang,seek$):IF res=0 THEN GOTO
2990 ELSE PRINT iskults:GOSUB 1150:GOTO 1060
1150 text$=" KONTOKAVER IKKE FUNDET ! T
RYK PÅ 'ENTER' ":GOSUB 570:GOSUB 530:RETURN
1160 REM UDSKRIFT
1170 PRINT iskults:z=3:GOSUB 2650:GOSUB 410
1180 sum=0:PRINT FMat$(38,11,""):INPUT "",start$:IF start$="" TH
EN GOTO 1190 ELSE PRINT FMat$(38+LEN(start$),11," / "):INPUT ""
:
slut$:rang=1:GOTO 1230
1190 PRINT FMat$(38,13,""):INPUT "",start$:IF start$="" THEN GOT
O 1200 ELSE PRINT FMat$(38+LEN(start$),13," / "):INPUT "",slut
$:
rang=2:GOTO 1230
1200 PRINT FMat$(38,15,""):INPUT "",start$:IF start$="" THEN GOT
O 1210 ELSE PRINT FMat$(38+LEN(start$),15," / "):INPUT "",slut
$:
rang=3:GOTO 1230
1210 PRINT FMat$(38,19,""):INPUT "",start$:IF start$="" THEN GOT
O 1220 ELSE PRINT FMat$(38+LEN(start$),19," / "):INPUT "",slut
$:
rang=4:GOTO 1230
1220 GOTO 1800
1230 PRINT skjults:res=SEEKRAM(1,2,rang):IF res<>0 THEN GOTO 180
0 ELSE LPRINT TAB(10) "DATO: ";dato:LPRINT
1240 GET 1:IF rang=1 AND dkd$<start$ THEN GOTO 1330 ELSE IF rang=1
AND dkd$>slut$ THEN GOTO 1800
1250 IF rang=2 AND dnd$<start$ THEN GOTO 1330 ELSE IF rang=2 AND d
nd$>slut$ THEN GOTO 1800
1260 IF rang=3 AND dad$<start$ THEN GOTO 1330 ELSE IF rang=3 AND d
ad$>slut$ THEN GOTO 1800
1270 IF rang=4 AND dpd$<start$ THEN GOTO 1330 ELSE IF rang=4 AND d
pd$>slut$ THEN GOTO 1800
1280 LPRINT TAB(6);dkd$,:a=(LEN(dkd$))+5:FOR n=1 TO a:LPRINT CHR$(0
):NEXT n
1290 LPRINT TAB(14) USING "#####.##";CVD(ps),:LPRINT TAB(26);dn
$,
1300 a=(LEN(dnd$))+5:FOR n=1 TO a:LPRINT CHR$(0):NEXT n:LPRINT TA
B(55);dnd$
1310 IF dtd$<>" " THEN LPRINT TAB(26) "TLP. NR.":dtd$,:a=(LEN(dtd$)
+10):FOR n=1 TO a:LPRINT CHR$(0):NEXT n
1320 LPRINT TAB(55);dpd$:LPRINT:sum=sum+CVD(ps)
1330 res=SEEKNEXT(1,2)
1340 IF res<102 THEN GOTO 1240
1350 LPRINT TAB(26) USING "TILGODE: #####.##";sum:GOTO 1800
1360 z=3:GOSUB 2650:GOSUB 420:PRINT iskults
1370 PRINT FMat$(38,11,""):INPUT "",dkd$:LSET dkd$=UPPER$(dkd$):I
F dkd$="" THEN GOTO 1800 ELSE IF dkd$="999" THEN GOTO 3140
1380 IF LEN(dkd$)<4 THEN GOTO 1370
1390 seek$=dkd$:res=SEEKKEY(1,2,1,seek$):IF res<>0 THEN GOSUB 1150
:GOTO 1790
1400 z=7:GOSUB 2990:GOSUB 430
1410 PRINT FMat$(38,13,""):INPUT "",n$:IF n$="" THEN GOTO 1520
1420 dnd$=UPPER$(n$):IF n$="" THEN dnd$=dnd$
1430 PRINT FMat$(38,15,""):INPUT "",a$
1440 dad$=UPPER$(a$):IF a$="" THEN dad$=dad$
1450 PRINT FMat$(38,17,""):INPUT "",p$
1460 dpd$=UPPER$(p$):IF p$="" THEN dpd$=dpd$
1470 PRINT FMat$(38,19,""):INPUT "",t$
1480 dtd$=UPPER$(t$):IF t$="" THEN dtd$=dtd$
1490 GOSUB 2950:GOSUB 450:IF iis="f" THEN GOTO 1790
1500 LSET dad$=dad$:LSET dnd$=dnd$:LSET dpd$=dpd$:LSET dtd$=dtd$:LSET
ds=MKS$(dato):PUT 1
1510 z=5:GOSUB 1570:GOSUB 890:GOTO 1790
1520 GOSUB 440:IF iis="f" THEN GOTO 1790
1530 IF CVD(ps)<0 OR CVIK(b11)<0 THEN GOSUB 470:GOTO 1790
1540 res=DLKEY(1,2):IF res>103 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1550 res=CONSOLIDATE(1)
1560 dkd$=dkd$
1570 res=SEEKKEY(1,2,2,dad$):IF res<>0 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1580 GET 1:IF dkd$=dkd$ THEN GOTO 1620
1590 res=SEEKNEXT(1,2)
1600 IF res<>0 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1610 GOTO 1580
1620 res=DELKEY(1,2):IF res>103 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1630 res=CONSOLIDATE(1)
1640 res=SEEKKEY(1,2,3,dad$):IF res<>0 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1650 GET 1:IF dkd$=dkd$ THEN GOTO 1660
1660 res=SEEKNEXT(1,2)
1670 IF res<>0 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1680 GOTO 1650
1690 res=DELKEY(1,2):IF res>103 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1700 res=CONSOLIDATE(1)
1710 res=SEEKKEY(1,2,4,dtd$):IF res<>0 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1720 GET 1:IF dkd$=dkd$ THEN GOTO 1760
1730 res=SEEKNEXT(1,2)
1740 IF res<>0 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1750 GOTO 1720
1760 res=DELKEY(1,2):IF res>103 THEN GOSUB 480:GOTO 1790
1770 res=CONSOLIDATE(1)
1780 IF z=5 THEN z=0:RETURN
1790 PRINT screen4$:cls$:PRINT screen1$:PRINT screen3$:cls$:PRINT
screen1$:GOTO 1360
1800 GOSUB 520
1810 CLOSE fill1$
1820 PRINT screen6$:cls$:PRINT screen1$:PRINT screen2$:cls$:PRINT
screen1$:GOTO 300
1830 REM Kreditorer
1840 PRINT screen2$:cls$:PRINT screen1$:GOSUB 580:PRINT skjults:G
OSUB 2530:GOSUB 520
2120 PRINT screen6$:cls$:PRINT screen1$:PRINT screen2$:cls$:PRINT
screen1$:GOTO 300
2130 REM Varenumre
2140 PRINT screen2$:cls$:PRINT screen1$:GOSUB 580:PRINT skjults:G
OSUB 2530:GOSUB 520
2420 PRINT screen6$:cls$:PRINT screen1$:PRINT screen2$:cls$:PRINT
screen1$:GOTO 300
2430 REM EXIT
2440 text$="t4$:x=65:y=7:GOSUB 560
2450 IF FIND$( "harb.bas" )<>" " THEN PRINT cls$ ELSE GOTO 2500
2460 PRINT iskults:PRINT FMat$(25,10,"
")
2470 PRINT FMat$(25,11," V E N T E T Ø J E B L I K ")
2480 PRINT FMat$(25,12,"
")
2490 CHAIN "harb.bas"
2500 text$=" Indst diskette med hovedmenu !! Tryk herefter p
å 'ENTER' ":GOSUB 570
2510 iis=INKEY$:IF iis<>CHR$(13) THEN 2510
2520 GOTO 2450
2530 t5$="OPRET ":t6$="SØGNING ":t7$="ÆDRING/SLET ":t8$="UDS
KRIFT ":t9$="AFSLUT "
2540 x=8:y=7:text$=t5$:GOSUB 550:x=20:text$=t6$:GOSUB 550:x=35:te
xt$=t7$:GOSUB 550:x=53:text$=t8$:GOSUB 550:x=68:text$=t9$:GOSUB 5
50
2550 GOSUB 460
2560 valg$=INKEY$:IF valg$="" THEN 2560
2570 tegn$="OoSaAuAa"
2580 IF INSTR(tegn$,valg$)=0 THEN GOTO 2560
2590 y=7:IF valg$="O" OR valg$="o" THEN x=8:text$=t5$
2600 IF valg$="S" OR valg$="s" THEN x=20:text$=t6$
2610 IF valg$="A" OR valg$="a" THEN x=35:text$=t7$
2620 IF valg$="U" OR valg$="u" THEN x=53:text$=t8$
2630 IF valg$="E" OR valg$="e" THEN x=68:text$=t9$
2640 GOSUB 560:RETURN
2650 PRINT FMat$(25,11,"KONTO NR."):
2660 PRINT FMat$(25,13,"NAVN. ...."):
2670 PRINT FMat$(25,15,"ADRESSE. ...."):
2680 PRINT FMat$(25,17,"POSTNR. BY."):IF z=2 THEN z=0:RETURN
2690 IF z=0 OR z=3 THEN PRINT FMat$(25,19,"TLP. NR. ...."):IF z=3
THEN z=0:RETURN
2700 PRINT FMat$(38,13,"_____")
2710 PRINT FMat$(38,15,"_____")
2720 PRINT FMat$(38,17,"_____")
2730 IF z=0 THEN PRINT FMat$(38,19,"_____")
2740 z=0:RETURN
2750 REM DEBITOR-FIL
2760 OPEN "K".fill1,"debitor.dat","debitor.ind",2
2770 FIELD fill1,4 AS dkd$,30 AS dnd$,25 AS dad$,25 AS dpd$,2 AS b1$,
2 AS b2$,2 AS b3$,2 AS b4$,2 AS b5$,2 AS b6$,2 AS b7$,2 AS b8$,2
AS
b9$,2 AS b0$,2 AS b11$,2 AS b12$,2 AS b13$,2 AS b14$,2 AS b15$,2
AS
cis$,4 AS ds$,8 AS ps$,8 AS dt$

```

Nye Amstrad bruger-grupper

ABC bruger-gruppe i Trekants-området

Det er nu lykkedes at finde et velegnet lokale i Fredericia.

Vi kan derfor med glæde meddele, at der fremover vil være mulighed for, samvær med andre ABC medlemmer i Trekants-området.

Kontaktmanden i Fredericia hedder Bjarne Isager og han kan træffes hver mandag på telefon 05 92 72 25 fra kl.19-20.

Klublokalet vil være åbent hver

mandag fra kl.19-22, og der vil være mulighed for at nyde en kop kaffe eller evt. en enkelt øl.

Forudsætningen for at deltage i klublivet er, at man er medlem af AMSTRAD BRUGER CLUB. Vi vil fra ABC gøre hvad vi kan for at bakke op om dette ny initiativ, og vil i det omfang det er muligt komme og demonstrere de nyheder der fremover vil vise sig i Amstrads verdens billede.

I klubben vil der være mulighed

for at få hjælp og vejledning med det som driller, ligesom der vil kunne bestilles varer fra ABC til levering fra klubben, selvfølgelig til vore lave medlemspriser. Tag din puter under armen og gæk hen i ABC trekanten, det vil du blive glad for.

Klublokalet finder du i Fredericia på adressen: Korskærvej 166 st., 7000 Fredericia,

Tlf. 07 927225 man.fra 19-20

»Hallo« Lolland Falster!

Det glædelige er sket. Amstrad brugerne har nu fået et holdpunkt i Storstrøms Amt.

Efter at det i snart meget lang tid har været næsten umuligt, at finde Amstrad produkter i lokal området, er det nu lykkedes os at overtale Preben Hansen i Sandby til det spændende job, at starte en lokal afdeling af ABC.

Preben Hansen vil fremover kunne levere Amstrad computere, programmer og tilbehør til

de lave klubpriser som gælder for alle ABC medlemmer. Der vil blive mulighed for samvær med andre Amstrad brugere i Amtet, og ABC vil komme for at demonstrere nyhederne i det omfang de indfinder sig. Som ABC medlem vil du ligeledes kunne benytte dig af ABC BBS databasen, samt få hjælp til det der skulle volde dig besvær. Dette gælder både det tekniske og programmerings problemer.

Erhvervslivet får her en enestående mulighed for at blive orien-

teret om de muligheder der findes for at gøre tingene lidt mere effektivt, lettere og det til en pris som man kan betale.

For nærmere orientering om klubbetider og andre arrangementer :

kontakt Preben Hansen på telefon 03 93 12 35. eller Amstrad Bruger Club på telefon 07 83 23 55

Velkommen i ABC:
Storstrøms Amt

ABC - BBS MEDDELELSER

Problemerne på ABC BBS.

Der er nogen gange hvor ALT bare går galt, helt og aldeles galt! I kender vel allesammen Murphy's love: f.eks. at et projekt altid tager længere tid end planlagt - også selvom man tager hensyn til Murphy's lov. Men den mest kendte er vel nok (i lidt fri omskrivning):

Alt kan gå i stykker og det sker altid på det mest ubelejlige tidspunkt eller i den simple form: En marmelademad havner altid med bunden opad (og marmeladen nedad) hvor den gør mest skade! Og det er netop det der er sket på ABC BBS! Basen har kørt upåklagelig, kun forstyrret af de problemer vi har med vores gamle 2Modem, det skulle (det har jeg skrevet mange gange), snart blive udskiftet med et nyt 2400 baud modem - det er ikke mig der styrer den afdeling endnu, derfor forsinkelserne!), men pludselig opgav vores 80M harddisk!! Lige før påsken!!! Som I nok kan forestille jer har det været umuligt at få en ny harddisk, netop på grund af påsken, og det er forklaringen på at ABC BBS har været inaktiv så længe - vi beklager meget, men vi havde ingen muligheder for at redde situationen. MEN nu skulle alt være i orden igen og vi på den NYE redaktion vil gøre alt for at gøre skaden god igen f.eks. ved at putte (flere og flere) relevante informationer på ABC BBS om Amstrad.

ABC Sysop

(Det skal nævnes, at det er muligt, at rekvirere en manual til basen hos os for Kr. 30,- + porto. Ved køb af vores modem'er følger manualen med. RED).

VINDUE MOD DATAVERDENEN

I denne spalte vil jeg holde læserne orienteret om nye BBS'er, BBS'er der lukker, nyheder omkring data-kommunikation m.m. Denne første udgave vil fortælle hvordan man kobler sig ind på vores egen base: ABC-BBS. For dem, som ikke ved det, kan jeg fortælle, at BBS betyder Bulletin Board System (på dansk Opslagstavle System). Alt hvad der står her beskriver hvordan det normalt er, men der kan være forskelligheder fra board til board. De første tre trin er de samme, uanset computer-, modem-, og program-type:

- 1) Tænd for dit modem (ikke nødvendigt ved interne modems)
- 2) Tænd for din computer
- 3) Indlæs kommunikationsprogrammet

Hvis dit modem selv finder den rigtige hastighed, så spring over punkt 4

- 4) Indstil hastighed (ABC-BBS bruger 300/300 eller 1200/1200)

- 5) Indstil paritet, data- og stopbits (for ABC-BBS er det: Ingen paritet, 8 data og 1 stop. Skrives 8N1.)

Hvis dit modem selv kan ringe op (har auto-dial) så læs 6b, ellers 6a

- 6a) Ring op til nummeret (ABC-BBS har 06 80 05 44). Når du høre hyletonen i telefonrøret/højtaleren slår du dit modem over i DATA. (Nærmere beskrevet i din manual.)

- 6b) Programmer dit modem med nummeret, hvordan kan du læse i manualen, Og ring op.

- 7) Nu skulle lysdioden kaldet CD lyse (hvis dit modem har den). Det betyder at begge modemerne er klare til at sende og modtage.

- 8) Den base du har ringet op til vil nu give dig en tilbage-melding, dvs at den skriver fx basens navn, åbningstider, hvem der er SysOp osv.

- 9) Du vil nu blive spurgt om dit fornavn

- 10) Og derefter om dit efternavn.

- 11) Hvis du er ny bruger af en base skal du nu, udfylde et "spørgeskema" som fx indeholder dit navn, adresse, computer-type, modem-type o.l.

- 12) Nogle baser kan du bruge med det samme. På andre skal du vente 24 timer på at blive regi-

streret som bruger. På ABC-BBS kan du bruge den i begrænset omfang, inden du er blevet registreret.

13) Når du er færdig med at bruge basen, vælges farvel-punktet på menuen, det kan fx hedde "Goodbye (logoff)", "Tak for idag", "Logoff", "Farvel" e.l. Det er vigtigt at 'sige pænt farvel', og ikke bare 'lægge på', da basen ellers ikke ved at du er gået, og så vil den være optaget i 20-30 min bagefter.

14) Du vil nu blive spurgt om du vil lægge en besked til SysOp, hvis du ikke vil det, slutter dit opkald der.

OBS! Hvis du får to tegn på skærmen når du skriver noget, så skal du skifte til full duplex. Hvis der ikke kommer nogen (når du selv skriver) skal du bruge half. Protokoller skal også forklares nærmere. Der findes mange forskellige, fx Xmodem, Ymodem, Zmodem, Sealink, DSZ, Kermit osv, protokollen er den måde hvorpå de to modemer 'taler' sammen. Den hurtigste er Zmodem. Hvis du bruger Procomm, er den ikke indbygget, men der ligger på basen et program kaldet MRZ_MOD.ARC som laver Zmodem-protokollen i Procomm.

Det var den generelle del. Nu til de forskellige menu-punkters funktion på ABC-BBS (og andre OPUS-boards).

Bulletin-menuen vil være forskellig fra BBS til BBS. På ABC-BBS's bulletin menu kan man vælge mange forskellige ting. Er første gang du er inde på basen, så giv dig god tid til at læse de forskellige punkter igennem, da

der står mange nyttige ting. Når du bliver træt af det, kan du vælge A for hoved-menu, den ser sådan ud:

M)essage section F)ile section
G)oodbye (logoff) S)tatistics
A)ns questions B)ulletin
C)hange setup U)ser list/se-
arch
E)xtra info V)ersion

Hvis der mangler et, eller flere punkter, skyldes det enten, at din status ikke er høj nok (du er ikke blevet godkendt endnu), eller at disse punkter ikke virker/ikke er nødvendige.

Jeg vil nu gennemgå hvert punkt på menuen og den tilhørende menu. Et generelt råd: Hvis du bliver træt af at se på en lang liste, så hold CTRL nede og tryk på C eller K et par gange, så stopper listen lidt efter.

MESSAGE SECTION

Her kan du læse/poste breve.

A)rea change, skifter brev-område. Hvis du skriver A og trykker på enter, får du en oversigt over de forskellige områder. Når du bliver mere erfaren, kan du skrive nummeret på området lige efter A, f.eks. vælger A8 område 8, uden at vise oversigten.

N)ext, viser det næste brev i dette område.

P)rior, viser det foregående brev.

E)nter message, bruges når du selv vil skrive et brev. Du vil blive bedt om at indtaste modtager (TO:). Hvis det er et brev til alle, skrives ALL. Derefter skal du indtaste emnet (SUBJECT:). Derefter

skal du angive om brevet er privat, hvis det er det, kan kun modtageren se det. Når du har gjort det, kan du skrive din besked. Nærmere forklaring nedenfor.

R)eply bruges hvis du vil svare på et brev, du lige har læst.

=)read non-stop. Vælges dette punkt vil alle breve, fra og med det aktuelle, blive skrevet ud, lige efter hinanden.

-)Read original, viser oprindelsen til det svar du kigger på.

+)Read reply, viser svarene til det aktuelle brev.

L)ist, giver en oversigt over brevene i det valgte område. Hvis du skriver LV får du lidt af brevene med. Men så tager det meget lang tid!

S)can, bruges til at søge efter breve til/fra dig, i ALLE områder. SV giver lidt af brevet med.

I)nquire, bruges hvis du vil søge efter fx et bestemt emne.

M)ain menu, bruges når du vil tilbage til hoved-menuen.

G)oodbye, bruges som i hoved-menuen.

U)pload, denne funktion bruges til at sende et brev du har skrevet i forvejen. Det gøres med Xmodem-protokollen. For øjeblikket er den ikke på menuen, men vi håber at den snart kommer igen.

Vil du skrive en besked, kan du bruge enten OPED eller LORE. Hvis du i starten sagde ja til AN-SI-grafik kan du bruge OPED,

Fortsættes side 25

IO-PORTEN

Velkommen til IO-PORTEN

IO-PORTEN er Amstrad (bruger) Bladets nye læserbrevkasse.

Formålet med IO-PORTEN er som med så mange andre brev-kasser, at læserne kan stille spørgsmål til et panel (ordet eks-pert er udeladt med vilje).

Grunden til at denne brevkasse hedder IO-PORTEN, er selvfølgelig den at vi her i den anden ende af P&T, får noget Input (f. eks. et spørgsmål, en stor ros til de utrolig dygtige personer i redaktionen el. lign.) fra dig, kære læser, og derefter giver dig noget output (f. eks. et svar på dit spørgsmål, en ganske unødvendig tak for din alt beskedne ros el. lign.). AHA, den kvikke læser vil have bemærket at såvel ordet Input som ordet Output er nævnt. Desuden vil den kvikke læser også have bemærket at netop disse to ords forbogstaver laver bogstavkombination IO. Nu vil den mindre kvikke læser selvfølgelig sige, "Jamen det her er jo et blad, og ikke en gammeldags etageejendom, så hvor kommer porten ind i billedet?!?!?". Denne (forhåbentlig) lille flok, bør vi andre jo nok fortælle at der findes en port, en såkaldt IO-port, og deraf kommer så navnet til vores brevkasse. Hvis du ikke kan gætte dig til hvad IO-porten laver så kan du jo evt. skrive til os, så skal vi se om vi kan finde på et svar som ikke engang du kan gennemskue.

Selv det mest ubetydelige, dumme eller aparte brev fra dig vil selvfølgelig blive taget med her i spalten (og tør så lige det sjofle grin af fjæset). Grunden til det er selvfølgelig at redaktøren også skal have en chance for at lære de forskellige maskiner at kende. (Se lige at få det der fjernet. (Redaktøren)).

Nå, men for at gøre en lang historie kort; velkommen til IO-PORTEN, og se så at få tastaturet varmet op..... Og skriv til ABC's læserbrevkasse.

Erik

Til AMSTRAD-bladets redaktion.

Jeg har i løbet af de sidste to år som abonnent læst jeres blad med interesse, men efterhånden har i tilsyneladende glemt, at der faktisk stadigvæk eksisterer CPC-ejere. Især det sidste halve år har det været helt galt. Endelig efter et par klager fra andre "småcomputer-ejere" indførte i noget kaldet SOFT-Line. Dette var også udmærket (så længe det varede). Da jeg så fik julenummeret (NR. 9) ind ad døren fik jeg mig en fæl overraskelse. Efter lidt bladren frem og tilbage fandt jeg ud af: At alt andet materiale også kun kunne interessere PC-ejere. Endelig fandt jeg en tegneprogramstest og en spilanmeldelse af "Gunship", men hvad var nu det? Det var min-

sanden også beregnet til PC-computere.

Før dette PC-flip lavede I et virkeligt godt blad. I må da snart kunne indse at det ikke er alle, der har råd til at give ca. 15000 Kr. for en stor computer. Desuden mener jeg at I stadig har visse forpligtelser overfor os spillere. Hvor har I gjort af jeres læsermarked, brevkasse og software-anmeldelser. Hvis ikke disse ovenstående ting snarest vender tilbage i landets eneste AMSTRAD-blad vil jeg meget kraftigt overveje at kvitte mit abonnement.

Venlig hilsen

Lars k. Bang
Nyholmsvej 11,
9300 Sæby.

P.S. Hvad med at stjæle lidt ideer fra bl.a. de engelske AMSTRAD-blade.

(svar til Lars K. Bang, Sæby i Jylland)

For at starte fra enden af, så vil jeg gerne fjerne en hver tvivl om at vi skulle have glemt CPC-ejerne (deriblandt også undertegnede). Men jeg skal gerne være den første til at indrømme at bladets indhold mildest talt har set sådan ud!!!

Og at PC-stoffet har fyldt mest i bladene, vil jeg heller ikke benægte (det ville vist være lidt mere ned en skødeløs omgang med sandheden). Men lad os nu se på den evt. positive side af sagen, her er den nye brevkasse og spillemeldelserne er da også rimeligt repræsenteret her i Nr. 1/2.

Med hensyn til at stjæle et par ideer fra vore kolleger ovre på den anden side af Vesterhavet, aldrig i livet! Vi kigger dem måske lidt over skuldrene, når vi mener at de har noget vi kan bruge, men det er vel heller ikke at stjæle (er det???)

Som du kan se er det gamle AMSTRAD-blad ophørt med at eksistere og AMSTRAD bruger bladet "lidt" med ny ejer, ej redaktion.

Vi håber at det fremover ikke skulle give dig anledning til overvejelser omkring dit (nye) abonnement hos ABC.

(CLOSEOUT:REM Erik)

En lille hilsen med ideer til at lave en arbejdsdiskette til Master Paint/Scan.

I brugervejledningen står der, at Master Paint er beskyttet mod kopiering under CP/M's Diskit program. Dette kan omgås ved at have en færdig-formateret disc parat, starte Locoscript 2 (eller 1), sætte Master Paint disc'en i drev A, trykke F8 og åbne hidden (gemte) files, man

kan da kopiere én file af gangen til ny disc i drev B (eller via M drevet på 8256'eren og tilbage til drev A) og man har da en arbejdskopi af Master Paint!

Jeg finder det iøvrigt lettere at have Master Scan i drev B (på 8512) sammen med et lager af billeder til brug i Master Paint, det er da lettere at kopiere billedfiler til Paint-disc'en i drev A. Master Scan fungerer fint på drev B, hvilket desværre ikke er tilfældet med Master Paint.

Jeg har desværre ikke kunnet løse problemet med de lidt fiadtrykte udskrivninger af billeder fra både Master Paint og Master Scan. Ved scanningen kommer billedet fint ind på skærmen i rette forhold; men når jeg så printer det ud på papiret, bliver det let sammenklemt (cirkler bliver ovale!). Jeg har prøvet både med printning på enkeltark papir og på papir i endeløse banner, samme resultat! - Skulle du have en forklaring på dette, er jeg lutter ører!

Det generede mig, at jeg, for at kunne slukke pæren i scannerhovedet, måtte afmontere interface'en efter brug, ellers ville pæren lyse, uanset hvilket program jeg kørte. Scannerhovedet kan ikke åbnes, så pæren kan ikke skiftes, når den er brændt ud! Jeg har da gjort det, at jeg har monteret en lille afbryder i interface'en, således at jeg lader minus-ledningen (blå ledning) gå igennem afbryderen, som er monteret i et hul boret (evt. med en opvarmet skruetrækker eller en loddekolbe) i interface'ens skjold. Nu kan interface'en sidde permanent monteret sammen med eventuelle andre interface (jeg har en AMX mus monteret)

uden at lyset brænder konstant!

Med venlig hilsen

Lars Kobberø
Holsteinborgvej 16 III
2720 Vanløse

(svar til Lars Kobberø, Vanløse)

Tak for tippene Lars!

Dog må vi jo på det skarpeste informere om at denne kopiering kun er tilladt såfremt der virkelig er tale om arbejdskopier, og altså ikke om kopiering til venner, bekendte eller ligefrem kunder. Med hensyn til dit lille indgreb i scanneren skal vi nok lige påminde om garantiens fortsatte (eller mangel på samme) virkning.

Dit spørgsmål om udskriften har jeg desværre endnu ikke fundet noget svar på, men jeg arbejder på sagen. Og hvis nogen ude i det ganske land har løsningen så skriv, skriv, skriv!

Held og lykke, Erik.

Læserbrev til ABC.

Det er naturligvis trist, at erfare at Danmarks eneste blad for AMSTRAD-brugere lukker, men des mere glædelig er det, at Poul Cally vil overtage. Som bruger vil jeg håbe, at det lykkes, at forbedre bladet til glæde for brugere på alle niveauer.

Flere tests, flere programmer, flere listninger, tips og tricks falder sammen med mine ønsker. Hvis udviklingen tillader det, ser jeg gerne to særskilte blade. Et for Joyce og Pc'er og et for CPC'erne, da de to grupper kun har Amstrad-navnet til fælles.

Computertræf, lave priser på hard- og software tiltaler vel også de fleste, enten man går op i spil eller seriøse programmer eller begge dele. Jeg vil opfordre alle AMSTRAD-FANS til at skrive til bladet med ønsker, eller leveprogrameringstricks, så vi kan få et levende blad præget af medlemmerne.

Med ønske om en god start for det nye blad vil slutte for denne gang.

hilsen

Pauli Damsgård

(svar til Pauli Damsgård)

Halli hallo halløjsa

Ikke alene vil Poul Caly overtage, det har han faktisk allerede gjort. Som "journalist" på bladet må jeg dele dit håb om at det lykkes for bladet at køre videre, dog ikke i den gamle form. Computetræf tiltaler måske ikke de fleste, men jeg vil gerne møde

den person der vil betale bare 5 kr. mere end højst nødvendigt for de i forvejen rimeligt dyre programmer eller hardwarepieces. Derfor meld dig ind i ABC og få både medlemsrabat og alle de andre medlemsfordele.

Med hensyn til at skrive ind til os med ønsker, kan jeg kun sige et, fat pennen/tastaturet, så vi kan få os et endnu bedre blad.

Erik.

(svar til Jess F. Abrahamsen, Fredericia)

Hej Jess

Tak for dine spørgsmål, selv om jeg desværre kun kan svare på det ene. Jeg går ud fra at du har en CPC-maskine, og det er faktisk meget simpelt at få dit basic-program til at load informationer uden for det første at få ødelagt dit perfekte skærmbillede, og uden at skulle trykke på en anden tast. Rent faktisk er der kun dette til forskel!. (Det er et udråbstegn)

Hvis du skriver sådan her :

OPENIN "filnavn"

vil din CPC'ER skrive den velkendte meddelelse :

PRESS PLAY THEN ANY KEY

Men hvis du istedet for skriver :

OPENIN "filnavn"

vil den blot load informationerne, uden såvel meddelelse, som tastetryk.

Fortsat fra side 17

der der gør det muligt at redde fejlslettede filer, det er noget som vi vil tage op senere og der vil blandt de tips og triks som altid vil findes her i bladet altid være hjælp at hente også på dette område.

Du er selvfølgelig velkommen til at skrive til os og få svar på de spørgsmål der skulle opstå. Ligesom vi er glade for at høre fra dig hvis du skulle have nogle rutiner eller listninger der kunne interessere vi andre JOYCE freaks.

I næste nummer vil vi tage fat på et par andre hjælpemidler som CPM giver sine glade brugere, nemlig DIR, SHOW og Type, som gør det muligt at finde ud af hvad ialverden det er man efterhånden har fået samlet på sine disketter og hvad det efterhånden fylder. Dette skulle gøre det nemmere at få ryddet op på disketterne så der kan blive plads til noget nyt og måske bedre i direktorien.

RIGTIG GOD FORNJELSE
P.C

Fortsat fra side 22

fuldskærms editoren. Det er meget langsomt hvis du kun kører 300 baud, men den er hurtigere at rette et brev med.

Jacob Paiken.

Fortsættes i næste nummer

BIT's & BITE's KASSEN

En lille hilsen med ideer til at lave en arbejdsdiskette til Master Paint/Scan.

I brugervejledningen står der, at Master Paint er beskyttet mod kopiering under CP/M's Diskit program. Dette kan omgås ved at have en færdig-formateret disc parat, starte Locoscript 2 (eller 1), sætte Master Paint disc'en i drev A, trykke F8 og åbne hidden (gemte) files, man kan da kopiere én file af gangen til ny disc i drev B (eller via M drevet på 8256'eren og tilbage til drev A) og man har da en arbejds kopi af Master Paint!

Jeg finder det iøvrigt lettere at have Master Scan i drev B (på 8512) sammen med et lager af billeder til brug i Master Paint, det er da lettere at kopiere billede-filer til Paint-disc'en i drev A. Master Scan fungerer fint på drev B, hvilket desværre ikke er tilfældet med Master Paint.

Jeg har desværre ikke kunnet løse problemet med de lidt fladtrykte udskrivninger af billeder fra både Master Paint og Master Scan. Ved scanningen kommer billedet fint ind på skærmen i rette forhold; men når jeg så printer det ud på papiret, bliver det let sammenklemt (cirkler bliver ovale!). Jeg har prøvet både med printning på enkeltark papir og på papir i endeløse baner, samme resultat! - Skulle du have en forklaring på dette, er jeg lutter ører!

Det generede mig, at jeg, for at kunne slukke pæren i scannerho-

vedet, måtte afmontere interface'en efter brug, ellers ville pæren lyse, uanset hvilket program jeg kørte. Scannerhovedet kan ikke åbnes, så pæren kan ikke skiftes, når den er brændt ud! Jeg har da gjort det, at jeg har monteret en lille afbryder i interface'en, således at jeg lader minus-ledningen (blå ledning) gå igennem afbryderen, som er monteret i et hul boret (evt. med en opvarmet skruetrækker eller en loddekolbe) i interface'ens skjold. Nu kan interface'en sidde permanent monteret sammen med eventuelle andre interface (jeg har en AMX mus monteret) uden at lyset brænder konstant!

Med venlig hilsen

Lars Kobberø
Holsteinborgvej 16 III
2720 Vanløse

BASIC TIP TIL LETTE UDSKRIFTER

Vil man lave udskrifter på printeren af basic listninger, er dette muligt uden at skulle bruge kommandoen lprint. Når det skærm-billede du vil udprinte er som du vil have det, taster du bare POKE 8792,205

hvorefter du runner programmet. Nu vil alt der kommer til skærmen blive printet samtidigt. Når udprintningen er færdig taster du:

POKE 8792,195

Du er nu tilbage i basic.

Det skal bemærkes at cursor kommandoerne sandsynligvis ikke vil virke på printeren, og at bredden på skærbillede og printet ikke vil være det samme. Blot man ved dette er det jo til at leve med og tage højde for.

P.C.

Har du specielle ønsker for din Amstrad CPC som f.eks.
Indbygget 8-bits printerport,
Dansk tastatur og tegnsæt,
Reset knap,
Ændring til din PROTEXT ROM, så den kører korrekt med danske tegn eller hvad med en dansk ordbog til din PROSPELL, så send en frankeret svarkuvert til:

Ejvind Nørgaard
Gistrupparken 39,
DK9260 Gistrup

ABC - INDMELDELSES KUPON.

Medlemskab Incl. Porto og ekspedition. Dækker support - Database - Hotline - Indkøbsring - og 10 numre af Amstrad Bruger Bladet **Ialt Kr. 340,-**

Navn : _____

Adresse : _____

Postnummer/by : _____

Telefon : _____

Angiv hvilken computer : _____

Beløbet bedes venligst indlagt i check eller indsat på giro 4 52 23 54 - Sæt kryds :

Beløbet er indsat på giro ( ) 4 52 23 54

Beløbet er vedlagt i check ( )

Send venligst kuponen til :

Amstrad Bruger Club
Vesterhavsgade 155
7680 Thyborøn

Telefon 07 83 23 55 Mandag - Fredag 10 - 16

Telefax 07 83 24 55

ABC Database

Tlf. 06 80 05 44

Hotline 07 83 23 55 Tirsdag og Torsdag 16 - 18

PUBLIC DOMAINE SOFTWARE - EKSKLUSIVT UDVALGT !

10 Disketter 5 1/4" til PC-kompatible Kr. 198,-

5 Disketter 3" til PCW 8256/8512 Kr. 255,-

3 Disketter 3" til CPC 464/664/6128 Kr. 155,-

Husk også vores Margin Maker til PCW og til LQ3500 : Få snorlige udskrifter på enkeltark - Hver gang !

TILBUD I TILBEHØR

- SÅ BILLIGT VI KUNNE GØRE DET!

CPC 464 :

Silicondisk 256 Kb - "RAM" - disk	Kr. 750,-
Modem - AMSTRAD by PACE - 300/300 / 75/1200 Baud.	Kr. 695,- (Begrænset antal)
RS 232 Interface - Alle standard hastigheder og pariteter.	Kr. 1095,-
Dansk manual t. CPC 464	Kr. 198,-
TV Modulator (Få farver på dit TV. hvis du har grøn monitor)	Kr. 495,-
Talegenerator - Få din computer til at svare igen ! - i stereo !	Kr. 475,-
STAR MOUSE - Disk - "MUS" til CPC med tegneprogram	Kr. 270,-

CPC 6128 :

Silicondisk 256 Kb - "RAM" disk	Kr. 850,-
MODEM - PACE - 300/300 / 75/1275 Baud KUN :	Kr. 695,-
RS 232 - Serielt interface	Kr. 1095,-
Dansk manual	Kr. 198,-
Video digitizer - Få billeder fra video eller kamera på skærmen	Kr. 1298,-
TV modulator - MP2 - Få farver til den monocrome computer	Kr. 595,-
Talesyntese - speechsyntesiser - Svar igen til din computer.	Kr. 785,-

PCW 8256/PCW8512/PCW9512

Farvebånd - Originale - AMSOFT	Kr. 85,-
Jostick/Sound - Programmerbar joystickcontroller/syntesiser	Kr. 785,-
Grafpad II - Elektronisk tegnebord til teknisk tegning. softw incl	Kr. 3495,-
MODEM - PACE - 300/300 / 75/1200 Baud	Kr. 695,-
MASTER SCAN - Få scannet billeder ind på din skærm.	Kr. 985,-
Udvidelse 8256 til 8512 Incl. RAM kredse og 3" drev 720 Kb.	Kr. 3655,-
Skærmfilter - Undgå spejlreflex på din skærm.	Kr. 485,-
Dansk manual - Locoscript / BASIC.	Kr. 365,-
Teknisk manual - Diagrammer/trouble shouting.	Kr. 245,-
Disketter DD - Maxell - Ekstra sikkerhed på dit B: drev, 10 Stk. (Incl. Diskettebox med indexplader, låg og nøgler)	Kr. 495,-

DISKETTER :

CF2D 1 Stk. Kr. 45,-
I boks 5 Stk. Kr. 245,-

CF2 5 Stk. i boks Kr. 195,-
10 Stk. i boks Kr. 365,-
10 Stk i boks Kr. 395,-
(MED NØGLE)

Med Thing! konceptholdere
undgås hold i nakken
Kr. 105,-

Printere

LQ 3500 24 Nåde Kr 5995,-
DMP 3160 - NLQ Kr. 3655,-
Epson LX 800 Kr. 5490,-
OKI Microline192 Kr. 6459,-
DMP 4000 NLQ Kr. 4875,-
Star LC10 Printer Kr. 3145,-

ABC BASE CLASIC :
Database med adresseregister og telefonregister med udskrifter søgning og sortering til udskrift af labels mm. Kr. 295,-,

Da vi endnu ikke har haft kapacitet til at opstille eksempler på PC software beder vi til, at man kontakter os for yderligere information/tilbud.

Software udvikling er også et af vores specialer !

Faktura

Fakturering med lager styring og kunderegister. Holder rede på kontosalg, lager og salgsmoms. Udskrivning af bla: Faktura, kreditnota, kontoudtog, kunde, pris og genbestillings lister.

Kr. 750,-

Data tips

999 fysiske rækker, gevinstsøgning, U og R systemer, ekstra Mat-garderinger, indtast egne systemer, procenttips med tegnfordeling og spredning. Udskrift på kuponer eller papir. Til næsten alle printere. Kr. 495,-

Budget-system

Få styr på din privatøkonomi. Regnskabsprogram til check, giro plankonti og lign. 18 indtægts og 36 udgiftsposter pr. måned, 50 indtægt og 200 udgiftsposter pr. år. Formattering af udskrifter

Kr. 295,-

Label print

Udskrifts program med kartotek. Husker 24 udskriftsformater, til labels, små formularer og girokort. Kartotek : 8 linier * 45 bogstaver, søgning, selektiv udskrift, faciliteter til kontingentstyring. Kr. 295,-

J A B O Skovrervej 28, Fensmark 03 747461
4700 Næstved

Leveres til Cpe 6128 og Joyce. Incl. moms

HVORFOR

I **B** M ?
Invester **B**etydelig **M**ere

Undgå denne situation
ved overgang til ny teknologi...

Invester i en totalløsning fra Penta. Vi har 5 års erfaring i at sammensætte den rette EDB løsning der dækker netop Deres behov - også i morgen...

Forslag: PC/XT 640K ram, seriel, parallel, hercules, 2 teac 360K diskdrev, klokke og dato m/ batt. backup, 102 taster dansk keybord, MS-DOS 3.1, 14" flatscreen hercules monitor m/ dreje/vippefod, OKI microline 192 elite printer m/ enkeltarkføder og endeløse banner, NLQ skrift, dansk administrativt software, kan styre finans, debitor, kreditor, lager, kartotek, fakturering, kontoudtog, rentetilskrivning...

Kort sagt, alt hvad der behøves for KUN ... .. Kr. 15.995,-

Excl. moms og levering

PENTA ELEKTRONIK ApS

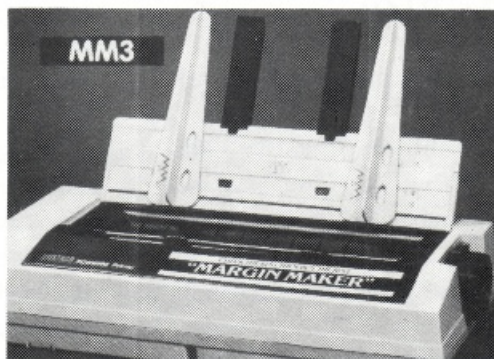
HAVNEGADE 44 - 7680 THYBORØN
TLF. 07 83 23 33 - FAX: 07 83 23 44

"MARGIN MAKER"

OMSIDER I DANMARK

Årets bedste gave til Joyce brugere

Distribueres i Skandinavien af Amstrad Bruger Club

"MARGIN MAKER"

Få lige og præcise udskrifter på din printer

FOR KUN KR. **138,50** + MOMS

ABC's PROGRAM TILBUD

CPC 464 :

- Tekstbehandling - Advanced amsword - Tekstbehandling med alle de faciliteter der kræves for at kunne udarbejde et professionelt dokument hurtigt Kr. 310,-
- Programmeringssprog - Comal 80 - Programmeringssproget for nybegyndere som B.l.a benyttes på handelsskolerne til undervisning Kr. 525,-
- Programmeringssprog - Devpack - Det uundværlige værktøj til assembler-programmering, "memory dump" og dis-assemblering Kr. 195,-
- Programmeringssprog - Pascal - Programmeringssproget man kan skabe professionelle og lynhurtige programmer med - Higsoft version Kr. 205,-
- Spreadsheet - Mastercalc - Regnearket, som kan bruges til Bla. budgetsimulering, regnskabsopstillinger, opstillinger af privat som firma økonomi. Kr. 315,-
- Screendump - Tascopy - Med dette lille fikse program, kan man få sin skærm udskrevet i forskellig størrelse og retning på sin printer. Kr. 285,-
- Lyspen - Graphics Lightpen - Med denne lyspen, kan man tegne sine tegninger direkte på skærmen og få dem udskrevet på printeren - Kr. 455,-
- TV-Modulator - MP 1 - TV-Modulator til dem som ikke har farveskærm, men gerne vil F.eks. spille Deres spil i farver. Direkte tilslutning til TV UHF 33. Kr. 580,-
- Talegenerator - Speech Synthesiser - Få dine programmer til at tale og få rigtig stereo på computeren - Nem at programmere fra BASIC. Kr. 475,-
- Grafisk elektronisk tegnebord - Grafpad II - Tegnebordet kan bruges til at lave precisions tegninger og tekniske tegninger - program medfølger. Kr. 715,-
- Spillepakke - Stor spille pakke for "Spillefuglene" - Få 12 Stk. AMSTRAD spil for 2 spils pris - Leveres i gavepakke. Kr. 195,-

CPC 464 M. Diskettestation.

- Tekstbehandling - Advanced Amsword - beskrivelse som ovenfor i tapeversion - Kr.- 315,-
- Spread sheet - Mastercalc - Regneark - Beskrivelse som ovenfor i tapeversion- - Kr. 380,-
- Programmeringssprog - COMAL 80 - Programmeringssprog med beskrivelse som ovenfor i tapeversion - Kr. 620,-

CPC 6128 :

- Tekstbehandling - Newword 2 - Tekstbehandlingen for de kræse brugere. Alle tænkelige faciliteter. Kompatibel med Word Star i udseende og brug. - Kr. 995,-
  - Tekstbehandling/Database - Micro File/Word - Database og Tekstbehandling der kan arbejde sammen. Der er udførlig manual med. Professionel pakke. - Kr. 995,-
  - Tekstbehandling - Advanced Amsword - Tekstbehandling med Alle faciliteter der er behov for, for at kunne skabe et professionelt udseende dokument hurtigt.- Kr. 310,-
  - Spreadsheet - Multiplan - Professionel t regneark til meget store og krævende budgetter, budgetsimuleringer, regnskabsopstillinger osv. - Kr. 1995,-
  - Spreadsheet - Mastercalc - Et lille, men godt regneark, med alle de almindelige regnefunktioner - velegnet til mindre privat/firma budgetter. - Kr. 380,-
  - Spreadsheet - Supercalc2 - Professionelt regneark til krævende og hurtige iterationer/budgetsimuleringer - mange matematiske funktioner - Meget hurtigt - Kr. 795,-
  - Diskeditor - The Knife - Diskeditor med monitor. Kan bruges til at oversætte programmer med, finde slettede programmer, ændre programmer hurtigt. Kr. 255,-
- Fortsættes næste side.....»»

Tilbudssider fortsat

- Database - Cardbox - Hurtig database, med avanceret selektion af records/kort plads til 65000 forskellige records/kort fantastisk til prisen. - Kr. 835,-
- Database - Condor - Hurtig database, med avancerede selektions og rapport muligheder. Indbyggede regnefunktioner samt masser af sorteringsfaciliteter. - Kr. 1995,-
- Programmeringssprog - Pascal 80 - CPM+ Pascal compiler til produktion af egne professionelle programmer der skal "køre" hurtigt. Kr. 665,-
- Programmeringssprog - C - Compiler - CPM+ Compileren, der forener assembler og pascal i C - sproget til udarbejdelse af meget hurtige programmer. - Kr. 670,-

PCW 8256 / PCW 8512 / PCW 9512 :

- Tekstbehandling - Newword - En Wordstar agtig tekstbehandling med alle de gængse tekstfunktioner - Er velegnet for en alternativ printer - Kr. 995,-
- Tekstbehandling - Locoscript II - Opgraderet version af locoscript - Hurtigere og med flere faciliteter end Locoscript v.1.21 - Kr. 605,-
- Tekstbehandling - Locoscript II m. stavekontrol - Opgraderet version af locoscript med dansk stavekontrol. Med mulighed for løbende opgradering af ordbogen. - Kr. 1100,-
- Database - Cardboxc - Beskrivelse som ovenfor - Kr. 835,-
- Database/Tekstbehandling - Microfile/Microword - Beskrivelse som ovenfor - Kr. 995,-
- Programmeringssprog - Pascal 80 - Beskrivelse som ovenfor - Kr. 670,-
- Programmeringssprog - C - Compiler - Beskrivelse som ovenfor - Kr. 670,-
- Spreadsheet - Multiplan - Beskrivelse som ovenfor - Kr. 1995,-

Disse software tilbud, er blot nogle få af dem vi kan tilbyde - Ring til os og forklar hvilket softwarekrav, der skal tilfredsstilles, og vi finder løsningen.

ABC NÅR DU MANGLER VEJLEDNING

**Indhold i næste nummer af
Amstrad Bruger Bladet**

- Start på minikursus : SUPERCALC2 - Regneark - Kurset kan bruges analogt til andre regneark. AMSTRAD's nye maskiner.
- Spilleanmeldelser og top tyve liste.
- PASCAL Skole - Lær at programmere i PASCAL for begyndere og øvede - baseret på Turbopascal.
- Listninger / Tips og Triks.
- Nyheder.

Dette er blot et udpluk af det kommende blad, som vil udkomme D. 1.10.1988.

RVA/89

~~22.6.89~~

~~29.6.89~~

2.11.89

~~24.11.89~~

AMSTRAD SIR CHARLES SENIOR

- den ny generations farvepeste og mest farverige personlighed.

Nu er det endelig slut med at gå på kompromis mellem pris og grafikmuligheder. Den nye Amstrad PC 1640 ECD giver nemlig den ultrahøje opløsningsgrad på 640 x 350 punkter, der gør billede og tekst knivskarp.

Og med 16 farver ud af en palette på 64, der kan bruges på skærmen samtidigt, opnås en farvemætning og intensitet, der nærmer sig fotokvalitet.

Nøglen til disse utrolige skærmuligheder er Amstrads ny-udviklede IGA-chip, der gør det muligt at anvende "Enhanced Graphics Adapter" (EGA) mode til højopløsningsgrafik.

Med en indbygget 8 MHz 8086 processor vil programmer typisk kunne afvikles dobbelt så hurtigt som på de fleste andre PC'er. Og med 640 K RAM råstyrke som standard er PC 1640 perfekt til krævende opgaver som Desktop Publishing eller CAD.

Sir Charles Senior er selvfølgelig både netværks- og software-kompatibel, så De kan bruge de tusinder af industri-standard programmer, der findes på markedet.

Men i starten kan De sikkert klare Dem med de medfølgende danske programmer MS DOS 3,2, Digital Research GEM, GEM Paint og Desktop samt Locomotive BASIC 2.

Og prisen for alt dette - inklusive mus, enkelt diskette-drev, skærm og software - er hverken 42.000, 32.000 eller 22.000 ...

KUN KR. 13.995,-
excl. moms

Hvis De ikke så ofte har brug for farvegrafik, kan De også vælge monokromskærm med

Hercules-grafik i en opløsning på 748 x 350 punkter. Pris

KUN KR. 11.995,- excl. moms

I øvrigt er der 13 andre Sir Charles PC-modeller at vælge imellem. Helt ned til kr. 7.995,- excl. moms

Dina Micro A/S, Finsensvej 86, 2000 Frederiksberg,

AMSTRAD

LETH-HAUSEN

- stærkt i billedet som Deres nye PC'er